

Μέσα στο χαρούμενο κλίμα των ημερών του Πάσχα, που χρωματίζεται πάντοτε με πινελιές της γονιδιακής πλέον νοσταλγίας για το χωριό, ήρθε και ο Γ' Τόμος της σειράς «ΚΩΜΙΑΚΗ» να καταθέσει τη δικιά του καθαρόαιμη, με ανοιξιάτικη φρεσκάδα άποψη, για την Κωμιακή, τους ανθρώπους της και τον πολιτισμό που δημιούργησαν στο διάβα των αιώνων. Η έκδοση του έργου αυτού, χαρακτηρίστηκε προσφυώς ως πνευματικός άθλος. Και ήταν άθλος. Ο πήχης της επιτυχίας είχε τοποθετηθεί πολύ ψηλά από τον ίδιο τον εμπνευστή του έργου, τον Νίκο Ι. Λεβογιάννη. Η καθολική αποδοχή του έργου και η πείρα που είχε αποκτηθεί από τις προηγούμενες εκδόσεις υπήρξε πρόκληση για τους συνεργάτες του, να εργαστούν με ζήλο και πάθος για την επιτυχία του εγχειρήματος. Είναι πλέον φανερό πόσο αποδοτική ήταν αυτή η συνεργασία. Του πολιτικού και διανοούμενου Νίκου Λεβογιάννη με τον Σύλλογο και την εφημερίδα.

Το βλέπουμε στα μάτια του κόσμου. Το ακούμε από τα χείλη σπουδαιών ανθρώπων, κορυφαίων στην πνευματική πυραμίδα του νησιού μας. Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών Γιάννης Προμπονάς, σε συγκινητική αναφορά του, βλέπει την Κωμιακή αυτή την εποχή να διεκδικεί την πνευματική πρωτοπορία της Νάξου. Προτείνει να διεκδικήσουμε για το χωριό μας την τιμή να φιλοξενήσει το επόμενο πανναξιακό, αλλά και πανελληνιακό εμβέλειας, επιστημονικό συνέδριο «Η Νάξος διά μέσου των αιώνων». Τα εγκαίνια του Μουσείου Πολιτισμού και Ιστορίας της Κωμιακής διά μέσου των αιώνων μπορούν να σφραγίσουν αυτό το συνέδριο.

Αυτό κι αν είναι στοιχείο που μπορούν και πρέπει

Πολιτισμική Ανά(σ)ταση για το Σύλλογο και το Χωριό

Για την Ηλέκτρα! Για την Αθηνά! Για τα παιδιά μας! Για τα παιδιά της Κωμιακής, για τα παιδιά της Νάξου!...

να κερδίσουν οι Κωμιακίτες.

Το πρώτο βήμα ήδη έχει γίνει με την έκδοση του βιβλίου και την αναμενόμενη με μεγάλο ενδιαφέρον κυ-

κλοφόρηση του ψηφιακού δίσκου με τα παραδοσιακά κωμιακίτικα μουσικά ακούσματα.

Αυτά απηχούν βέβαια το βροντερό παρών που έδωσαν οι Κωμιακίτες στην εκδήλωση για την παρουσίαση του βιβλίου. Όπου ήχος καθαρός εορταζόντων πλημμύρισε την ατμόσφαιρα. Όμως στον απόηχο της γιορτής, ακούγονται και κάποιες σκέψεις και διατυπώνονται υπαρξιακοί – γόνιμοι όμως – προβληματισμοί για το χωριό μας και το μέλλον του. Σίγουρα έχουμε ένδοξο, πλούσιο και ενδιαφέρον πολιτισμικό παρελθόν. Αυτό όμως δεν εγγυάται και ένα ανάλογο μέλλον. Πολύ περισσότερο ρόδινο, όπως σίγουρα το επιθυμούμε γι' αυτό.

Όλοι μιλάμε αόριστα για «εγκατάλειψη» του χωριού, αποδίδοντας ευθύνες στην πολιτεία και στους αρμόδιους. Για την δική μας «εγκατάλειψη» ούτε κουβέντα. Για την αδιαφορία μας ούτε λόγος. Σαν τον Οδυσσέα περιπλανιόμαστε σε εξωτικούς τόπους και προσωρινά καλοπερνάμε στα παλάτια της Κίρκης, ξεχνώντας τον τόπο που μας γέννησε και ο οποίος όταν κάποτε επιστρέψουμε μπορεί να μας πικράνει. Όταν η ευρωπαϊκή προοπτική του τόπου μας, λόγω της αδιαφορίας μας, θα έχει μετατρέψει τους «μνηστήρες» σε «αφεντικά» και τους νοικοκυραίους σε υπηρέτες. Το χρέος μας είναι προφανές. Να κρατηθούμε γερά από τις αιωνόβιες ρίζες μας. Και να διεκδικήσουμε την επιστροφή μας σ' αυτές αξιοποιώντας τις ευκαιρίες που δίνει η συμμετοχή της χώρας μας σε προγράμματα ανάπτυξης και προόδου της Ενωμένης Ευρώπης. Και ως Έλληνες και ως Ευρωπαίοι πολίτες. Ιδιαίτερα ως Νάξιοι και Κωμιακίτες.

Παναγιώτης Εμμ. Λιανής

Το βιβλίο «ΚΩΜΙΑΚΗ» πνευματικός άθλος, πρωτόγνωρος για την ιστορία του τόπου μας

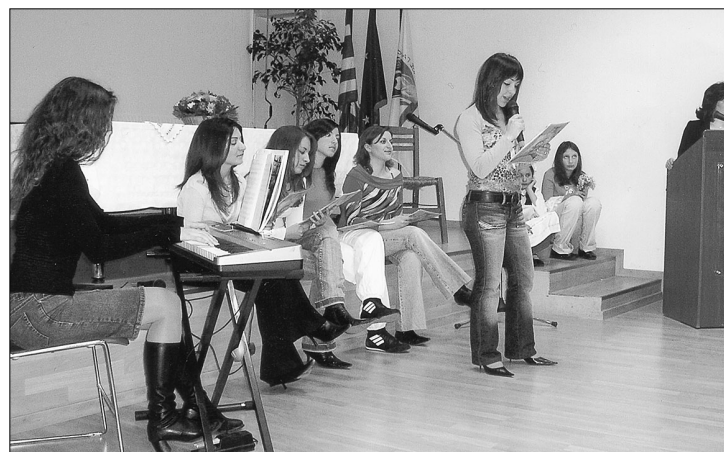
Η εκδήλωση για την παρουσίαση του Γ' Τόμου αναδείχθηκε σε κορυφαίο πνευματικό και πολιτιστικό γεγονός για όλη τη Νάξο

Καθοριστική και ελπιδοφόρος η ενεργός παρουσία και συμμετοχή της νεολαίας

Ρεπορτάζ
Μαρία Εμμ. Βιτζιλίου

Το Σάββατο 16 Απριλίου έγινε η παρουσίαση του Γ' Τόμου ΚΩΜΙΑΚΗ, του βιβλίου της Κωμιακής μας, στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Γαλατσίου. Η επιτυχία της εκδήλωσης ξεπέρασε κάθε προσδοκία, ενώ ο ενθουσιασμός, η υπερηφάνεια και η αγάπη για την ιστορία του τόπου μας περίσσεψαν και δημιούργησαν ένα κλίμα συμπαινωτικής εξάρσης και ικανοποίησης που έκαναν την ατμόσφαιρα ακόμα πιο πανηγυρική.

Ο Σύλλογος, λίγες μέρες πριν το Πάσχα, γιόρταζε τη δική του Λαμπρή. Του πολιτισμού της και της συλλογικής δημιουργίας. Η δασκάλα Βέτα Βιτζιλίου, όπως πάντα, έδωσε τον καλύτερό της εαυτό, ως υπεύθυνη της παρουσίασης. Η συμμετοχή της νεολαίας

«Αξίζει να συνεχίσουμε τον αγώνα για τη γενέθλια γη μας». Για την Άννα, για την Κατερίνα, για τη Στέλλα, για τη Μαρία, για την Έλσα, για την Μαρία...

ας ήταν καθοριστική για την επιτυχία της εκδήλωσης. Η Κατερίνα Μυλωνά, η Έλσα Καρούση, η Μαρία Παρτσινεβέλλου, η Στέλλα Παπαδοκωστοπούλου, η Μαρία Βιτζιλίου, ο Γιώργος Μυ-

λωνάς, η Αθηνά Ζαζάνη και η Ηλέκτρα Παπαδοκωστοπούλου, με τη φωνή τους, το χρώμα και την αισθαντικότητα τους, που τόνιζε και υπογράμιζε η εξαίσια μουσική συνοδεία της Άννας Νικ. Λεβογιάννη, μάγεψαν τους καλεσμένους και ανοίγοντας τα φωτεινά παράθυρα του βιβλίου με τις συγκινητικές απαγγελίες χαρακτηριστικών αποσπασμάτων, ταξίδεψαν τους παραβρισκόμενους στο χωριό μας και στα παιδικά χρόνια που έζησαν

Συνέχεια στη σελίδα 6

Ένα σπουδαίο έργο προστασίας του περιβάλλοντος Ο βιολογικός καθαρισμός της Κωμιακής κινδυνεύει να καταστραφεί πριν καν λειτουργήσει

* Πρέπει άμεσα να εκτελεστούν έργα αντιστήριξης
* Αισιοδοξούμε ότι το Επαρχείο θα ακούσει επιτέλους τη φωνή των Κωμιακτών

Όπως είναι γνωστό, από το περασμένο φθινόπωρο άρχισε να λειτουργεί στην Κωμιακή ο πρωτογενής βιολογικός καθαρισμός, που κατασκευάστηκε στα πλαίσια αποκατάστασης των ζημιών από τη θεομηνία του Φεβρουαρίου 2003.

Με το σημαντικό αυτό έργο προστατεύτηκε η πανέμορφη ρεματιά στις Πρίνους, όπου έπεφταν τα λύματα της αποχέτευσης και η ρύπανση έφθανε σχεδόν μέχρι τις εκβολές του ποταμού στη θάλασσα. Πρόκειται ε-

προστασίας του περιβάλλοντος. Το Επαρχείο Νάξου αγόρασε το χωράφι μέσα στο οποίο κατασκευάστηκαν οι δύο δεξαμενές του βιολογικού καθαρισμού, κάτω απ' τον δρόμο προς τον Απόλλωνα και δίπλα από τη γέφυρα που πνίγηκαν οι 13 εργάτες το 1958. Στο μέρος δηλαδή όπου βρισκόταν η εκβολή του κεντρικού αγωγού της αποχέτευσης.

Δυστυχώς το σπουδαίο αυτό έργο κινδυνεύει να καταχωσθεί κυριολεκτικά από τις καταρρευ-

Συνέχεια στη σελίδα 4

«Αν δεν γίνουν άμεσα έργα αντιστήριξης, ο βιολογικός θα καταχωσθεί, ενώ το οδόστρωμα θα... σιαίξει για τον Χάσκα...».

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ
ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ
από τον Σύλλογο
και την εφημερίδα «Κορωνίδα»

Γράφει απ' τσ' Αρέλες
ο Γιώργος Μυλωνάς

περα... βρεχει...

✂ Κυρίες, κύριοι, θεωρώντας εαυτών ως τον πιο τυχερό αναγνώστη, διαβάστε!
✂ Βγήκε μέτρο ενίσχυσης από την Ε.Ε. για επιδότηση έργων εναλλακτικού τουρισμού, για καθαρισμό και συντήρηση στα παραδοσιακά μονοπάτια. Υπέβαλε κι ο δήμος Δρυμαλίας έναν πλήρη φάκελο για όλα τα μονοπάτια της επικράτειάς του και περίμενε ελπίζοντας...
✂ Και θα περιμένει ελπίζοντας...
✂ Γιατί όπως ερχόταν το χελιδόνι της άνοιξης στο' Αρέλες, πέρασε απ' τα γραφεία του ΠΕΠ και πήρε το αφτί του ότι ο φάκελος της Δρυμαλίας απορρίπτεται και αντ' αυτού εγκρίνεται η αξιοποίηση ενός παλιού κινηματογράφου στη Λέρο, που θα απορροφήσει το μισό προϋπολογισμό!...
✂ Βέβαια, δεν έχει ανακοινωθεί κάτι επίσημα και το χελιδόνι μπορεί να μπερδευτήκε, αν όμως έχει δίκιο, δεν πρέπει κάποιος να μας εξηγήσει πώς ένα έργο που νομίζαμε πως αφορά τον πολιτιστικό τουρισμό, τρύπωσε σε κονδύλι για τον εναλλακτικό τουρισμό;
✂ Πολύ καλό, χρήσιμο και ενδιαφέρον το έργο της Λέρου, μα μπορούσε να υλοποιηθεί και χωρίς παρατυπία... φαντάζομαι!

Είναι εμφανές ποιος νεοσός συμβολίζει την ορεινή Νάξο, που για άλλη μια φορά ποδοπατείται για να ταϊστεί άλλος νεοσός...

✂ Σημαία διεκδικήσεων και υποσχέσεων για όλα τα κόμματα είναι η δωρεάν παιδεία, εδώ και πολλά χρόνια...
✂ Έχω την εντύπωση πως σήμερα αλλάξαν τα πράγματα και κοινωνική απαίτηση δεν είναι η δωρεάν παιδεία, αλλά η δωρεάν παραπαιδεία!
✂ Τζάμπα φροντιστήρια για τα παιδιά του θέλει ο κόσμος, μπορεί να τα δώσει κανείς;
✂ Δίκορκο αβγό τσούγκρισε ο ένα πολιτικός, βιολογικής εκτροφής αβγό τσούγκρισε ο άλλος, ξύλινο αυγό τσούγκρισε ο τρίτος, μπαγιάτικο αυγό ο τελευταίος και, όπως πάντα, κλουβίο αυγό τσούγκρισε ο φτωχός πολίτης...
✂ Αφού ευλόγησε τα ψάρια, τι ήταν να ευλογήσει και τον οβελία;
✂ Μα να αποσούρουν εκείνο το εξαιρετικό κινέζικο σίδερο, πάνω που ήθελα να πάρω 5-6 για δώρα...
✂ Δηλαδή που ο Βαθύλης συνελήφθη στην Ιταλία, δύο μέρες μετά την εκλογή του νέου Πάπα, είναι εντελώς τυχαίο;
✂ Τελικώς η μπάλα είναι στρογγυλή, αλλά η λογική της είναι τετράγωνη!... Μπα, ορθογώνια είναι, όπως και τα χαρτονομίσματα...
✂ Η μόνη περίπτωση που συνδέει κανείς την πολιτική με τον έρωτα, είναι όταν καλείται να πληρώσει τους φόρους του... στιγμή έμπνευσης στα πλαίσια του συνεδρίου Δημοτικών Συμβουλίων Νεολαίας!
✂ Πόσα ευχετήρια μηνύματα έστειλε με το κινητό του κάθε Έλληνας τη βραδιά της Ανάστασης κατά μέσον όρο; Πολύ περισσότερα απ' όσα «φιλιά της αγάπης» έδωσε...
✂ Έρευνα έδειξε πως η τακτική χρήση των γραπτών μηνυμάτων στο κινητό μειώνει τον δείκτη ευφυΐας (δηλαδή ζαβλακώνει) πολύ περισσότερο απ' ό,τι η στέρηση ύπνου για μια νύχτα!
✂ Δηλαδή το αλιευτικό καταφύγιο στον Απόλλωνα αργεί να γίνει, επειδή με την υ-

περβολική αλιεία, δεν... καταφεύγουν και πολλά ψάρια στα νερά μας;
✂ Το έθιμο του «ρουκετοπόλεμου» που γίνεται στο Βροντάδο της Χίου, δεν δίνει μια ωραία ιδέα για κοινή δραστηριότητα με το Σύλλογο Απολλωνιατών;
✂ Ποιος μίλησε για ατιμωρησία για το «Σάμινα»; Το ότι η γραμμιά Παροναξίας κατέληξε για καιρό μονοπόλιο μιας εταιρείας που αντιμετώπιζε τους επιβάτες-πελάτες της σαν αντικείμενα, δεν είναι τιμωρία για εμάς, το επιβατικό κοινό;
✂ Τι αντικείμενα; Πορτοφολία! Κάποιες φορές που έχει κόσμο το πλοίο, μας βλέπουν και σαν τουσβάλια, αλλά πάλι με πορτοφολία...
✂ Ήρθε και ο έγκριτος σκηνοθέτης στο χωριό μας να ετοιμάσει ντοκιμαντέρ και το «χαρήκαμε». Κάπου όμως σα να 'χω ακούσει πως υπάρχει ένα έτοιμο ντοκιμαντέρ για τα μέρη μας και δεν το αξιοποιούμε...
✂ Το φυλλάδιό μας πάντως αξιοποιείται και με το παραπάνω απ' τους χωριανούς που το παίρνουν στα χέρια τους...
✂ Σημασία έχει να αξιοποιηθεί απ' τους ξένους που το πήραν στα χέρια τους και να περάσουν απ' τα χωριά μας στις διακοπές τους. Γιατί στη διάρκεια της έκθεσης, μας είπαν τόσοι πως τους αρέσει η Νάξος και σκοπεύουν να 'ρθουν το καλοκαίρι, με αποτέλεσμα να μεγαλώσει η μύτη μας, που αν οι μισοί πραγματικά έρθουν, θα γίνει ο Άη Φηκάς Σούπερ Παραντάζι!
✂ Αν είναι κι ο δρόμος ανοιχτός...
✂ Και γιατί να πας με το αυτοκίνητό σου κοντά στην παραλία; Αφού το λέμε στο φυλλάδιο: Και βουνό και θάλασσα. Και κολύμπι, αλλά, για να φύγεις, και σκαρφάλωμα!...
✂ Τέρμα οι αγωνιώδεις εκκλήσεις απ' την εφημερίδα για να τακτοποιήσετε (ή να ξανατακτοποιήσετε) τη συνδρομή σας. Η νέα έκδοση-πρόκληση θα είναι για να πείσετε τους γειτόνους σας να πληρώ-

σουν τις δικές τους... και όποιος πείσει δυο γειτόνους να πληρώσουν, γλιτώνει τη δική του συνδρομή!

✂ Να ελπίσουμε πως η διάνοιξη και ο καθαρισμός των αγροτικών δρόμων, καθώς και εκείνων που οδηγούν στη θάλασσα, θα γίνει φρέτος εγκαίρως και θα περιλαμβάνει όλους τους δρόμους;

Λοιπόν, έρχονται οι νέοι στο Σύλλογο; Η απάντηση είναι ΝΑΙ! Η αρχή έγινε.

✂ Και Δημοτικά Συμβούλια Νεολαίας στη Νάξο και στο Γαλάτσι (υπό την αιγίδα της ΚΕΔΚΕ και της ΕΝΑΕ) και μέλος στο Δ.Σ. της Κεντρικής Ένωσης Δημοτικών Συμβουλίων Νεολαίας εκπρόσωπος του νησιού και παγκόσμιο κάμπινγκ προετοιμάζεται και σύλλογος φοιτητών και νέων επιστημόνων Κυκλάδων και η «Κορωνίδα» πρωτοπόρος σε όλα!
✂ Κοιτάζοντας ένα τριαντάφυλλο βλέπει κάποιος ένα άνηθο όμορφο και κάποιος ένα κοτσάνι με ακάθια και κάτι χρωματιστό πάνω του...
✂ Η αλήθεια είναι όμως πως πρώτα μαθαίνονται και πέφτουν τα πέταλα και στο τέλος μαλακώνουν και τ' ακάθια...
✂ Έχει κολλήσει τόσο πολύ στο μυαλό μου, που δεν αντιστέκομαι άλλο και το γράφω:
✂ Δεν πειράζει που δε σου 'κατσε η ζαριά, τζογάρησε στ' όνειρο κι είσαι έτοιμος για όλα. Το λέει κι ένα τραγούδι που μας μάθαναν παλιά: Ο χαμένος τα παίρνει όλα!
✂ Και επειδή μου είχε κολλήσει κάτι και παλιότερα... Θ' ανατέλλω!

e-mail: perabrex@yahoo.gr

αυθεντικά - κωμιακτικά

Συνέχεια «Ετσά ιαδέ που λες»

άλλος κάτι που δε νέχεις;...
Το Μιάλο Σάββατο, που λες, ήσφαξα τα ρίφια, ήσασα τα γαρδούμια και τα ταχτοποιήσα όλα' είχενε βρισκισμένα και η γριά τα χορταρικά ια τη μαγειρίτσα και το μπάτουδο, τα κόψαμε, τα ετοιμάξαμε και θέλανε μόνου μαέρεμα... Τη Γκυριακή, λοιπό, εσηκώθηκα από τση πέντε η ώρα κι ήβαλα φωθιά του φούρνου, ξέρες, εφτουνού που 'φιαξα τελευταία στην αλιτάνα δίπλα στην μπροστειάδα που είναι ίσα-ίσα ια τρία-τέσσερα ταψιά, και τότε πύρωσα, που λες, δυο ώρες και, κι αφού ήσπρισενε στη γκάτω μεριά καλά, κατά τσ' οχτώ είχενε η γριά έτοιμο το ταψί, εφέρανε και οι ειτόνοι εκεί τα δικά ντονε, όπως το κάνομενε κάθε χρόνο και τότε κλείσαμε... Τα ύρισα καένα δυο φορές και σσοσι δώδεκα-δώδεκα και κάτι ήτανε σύκο-εστρώθημα με τα κοπέλια κι η γριά, και κάμαμενε φαοπότι που θα μείνει αδέχαστο... Καλά να 'μαστενε κι όλος ο κόσμος και του χρόνου να το ξανασάσωμενε...
Τ' απόεμα κατά τσ' έξι επήγαμε και στη ύρια να τελειώσωμενε όπως πρέπει εφτές τσοσι μέρες: κι εφέτη εναγκάστηκα να σηκώσω και την εικόνα τση Παναγίας με το μπατζανή μου που 'χα χρόνια να σηκώσω, αφού δε νείχενε άλλοι...
Αυτά, που λες... εκατέβηκενε αρκετός κόσμος κι εφέτη' ήτανε, βέβαια, κι αφηλά το Πάσχα, αλλά ο χειμώνας εβγάτησενε από τσ' αρχές του Μάρτη και όλο το διάστημα επήνε στρωτά, χωρίς κρύα και βροχές... Ίσα-ίσα πρόλαβα στσ' αρχές κι εμάζεψα δυο-

τρία ματσάκια αβρονιές και σου τση 'πεισα, ήβρηκα και καένα δυο ια μας κι αφού εμεστώσανε, τσοσι παράτησα...
Είδες, δα, που μου 'γραψες ια 'κείνο το χαντάκι εκεί στο σκολειό που 'χω; Σα γκα ι επιταυτικα την άλλη νημέρα κιόλας, εφεκινήσανε και τα σκάψανε κι ερήξανε μεπατά μέχρι κάτω τον αμαξωτό... Είναι πραγματικά τώρα ωραίο κι ανεβοκατεβαίνουνε τ' αμάξα όμορφα, αλλά πάλι επόμενε μισό... Εφήκανε ένα κομμάτι καμιά εκατοστή μέτρα μέχρι το Γκάβαλο που είναι κι εφτό χαρκομανία και δε νείξερει καέναν αν το φτιάξουνε κι εφτό και πότε...
Λοιπό, τα 'παμενε πάλι... τα γκονάκια μου είναι από πάνω και με πειράζουνε που δε βγάνουνε, λέει, λέξη απ' ό,τι γράφω και μου λένε πως δε θα μπορεί καέναν να το διαβάσει... Δε σας σε γνοιάζει, λέω, μα χειρότερα είναι εκείνου που θα το λάβει κι ετσά το διαβάξει αστεναχώρητα... Κανόνισε, έβρα και τη γκερά Αλισάφη και δείτε μεθαύριο το καλοκαίρι που θα 'ρθετε να κάσωμενε να μοιράσωμενε εφτά τα μαυράδια, ιατί ετσά τα τρώει ο ένας κι ο άλλος και μεθαύριο άμα πάμενε πέρ' από 'τού, ετσά που δε ντα ξέρουνε και οι έννες μας, θα τα κλερέψουνε οι βοσκοί που τα βόσκουνε...
Αν είνισανε τα κάρφα κάτω, μες τσ' άκριες τ' αμπελιού θα σου πείσω με δυο αυγά να τηνίσεινε και κανόνισε να πλερώνει τ' αποδοσίδι όποιος το στέρνει, ιατί θαρρώ πως το πλερώνομενε και οι δυο...
Χαιρετίσματα σε όλοι.

Ειά σου
κι απαντέχω γράμμα σου

✂ **Υποψιαζόμενα ασφα- λώς** ότι χρειάζεται πολλή δουλειά για να εκδοθεί ένα βιβλίο, αλλά όχι κι έτσι, όπως είχα την ευκαιρία να διαπιστώσω κατά τη διαδικασία της έκδοσης και εκτίμησης την εργατικότητα, την υπομονή και την υπευθυνότητά του. «Ολημέριο τση μέρας» στο τυπογραφείο, πεσμένους με τα μούτρα στη δουλειά, για 3 μήνες πιο τακτικός και από το... Θύμιο τον τυπογράφο. Μάλιστα, μια μέρα περνώντας από εκεί ένας παλιόφιλος, έστειψε να συχαρεί το Θύμιο για τον καινούριο... εργαζόμενο που προσέλαβε. Μόνο που είχε την απορία γιατί δεν έπαιρνε κανένα πιο νέο. «Καλός φαίνεται, Θύμιο μου, και εργατικός, αλλά αν κρίνω από τα μαλλιά του, που είναι μπαμπάκι, θα κοντεύει για σύνταξη...».

✂ **Τοικνωπέμπτη στο Σύλλογο.** Τραγούδι, χορός και γενναίο φαγοπότι. Δεν ελειψε βέβαια και το καλαμπούρι. Κάποια στιγμή μπήκε μέσα πανύψηλος, συμπαθέστατος, αράπης απ' αυτούς που γυρίζουν και πουλάνε στα μαγαζιά διάφορα εμπορεύματα.
—Βρε, βάρτε του κάτι να φάει του αθρόπου... που φαίνεται θεοηθικός...

Δεν πρόλαβε να ακουστεί η παράκληση και αμέσως ο ίδιος ο πρόεδρος του σέρβριε διπλή μερίδα.
Κάποιος αναρωτήθηκε:
—Μα είναι όντως αράπης ή ντυμένος μόνος;
Ενώ κάποιος είχε την απορία αν είναι άντρας η υναίκα και ετοιμαζότανε να τόνε... ψάξει κι όλες, ακούστηκε η... κορυφαία απάκα της βραδιάς:
—Βρε, ο Νικόλας ο Χατζόπουλος είναι μεταμφιεσμένος σε... αράπη, ψηλό και με σγουρά μαλλιά!
Πάνω στη φάση νάσου κι ο Νίκος – κανονικός ή τέλος πάντων όπως τον ξέρουμε – που γέλασε με την καρδιά του όταν – χωρίς 'χει ακούσει το προηγηθέν σχόλιο – υποχρεώθηκε να καθίσει στη μοναδική άδεια καρέκλα του τραπέζιού, που κατά... σύμπτωση ήτανε δίπλα στον αράπη.
Και του χρόνου!
Υ. Γ. Ανεπιβεβαίωτες φήμες λένε, ότι ξανάρθε και το επόμενο βράδυ, αλλά ντεν βρήκε φίλου Νίκου κι έφυγε σεκλετισμένος...

✂ **Ο... Έρος που δεν κοιτούσε χρόνια.** Εσημάνανε πάλι οι καμπάνες εκείνο το πρωινό στο χωριό και δεν ήτανε για το σκολειό, ενώ ο όρθρος που ποτέ δεν παρέλειπε ο μακαριστός ο παπα-Γληόρης είχε τελειώσει.

Ήταν η πάνδημη αναγγελία της πένθιμης καμπάνας για το θάνατο κάποιου χωριανού. Ένας υπέργηρος Κωμιακίτης, που έπαιζε πρέφα «στου Στέλιου», ρώτησε για ποιον... χτυπά η καμπάνα. Κι ο καφετζής, που μόλις είχε ενημερωθεί, του απαντά:
—Ο τάδε επέθανενε, Θεός σχωρέστον!
Κι ο Έρος:
—Ωχου! Μα ακόμα ήζενε; Κι ας τον περνούσε δέκα και χρόνια!...

✂ **Εστραβώθηκα σου λέω...** Παραποινάρα ήταν η γιαγιά της ιστορίας μας. Ανέκαθεν, και όχι τώρα που πλησίαζε αισίως τα 85. Μόνο που μεγαλώνοντας, μεγάλωνε και το ελάτωμα. Τώρα τελευταία γρινιάζε επί καθημερινής βάσεως για την ελατωμένη όρασή της.
—Δε φέγγω, δε θωρώ, εστραβώθηκα καλά-καλά! ήταν η μόνιμη επωδός.
Μια μέρα ο εγγονός της για να τη δοκιμάσει, της έδειξε ένα δέντρο καμιά 300ριά μέτρα μακριά και τη ρώτησε αν βλέπει απάνω κανένα πουλί. Ο εγγονός να σημειώσωμε – καμιά πενηνταριά χρονώ – έβλεπε μόνο ένα πουλί.
—Δε βλέπω, μάθια μου, δε θωρώ, να σου πω... δύο είναι, ασπροκόλωι είναι, καρδερίνες είναι, θα σε γελάσω... εστραβώθηκα η δύστηχη σου λέω...

Ο βιολογικός καθαρισμός της Κωμιακής κινδυνεύει να καταστραφεί πριν καν λειτουργήσει

Συνέχεια από τη σελ. 1

σεις μεγάλων όγκων χωμάτων και βράχων, που ήδη σημειώνονται στο πολύ απότομο πρανές του εδάφους, που δημιουργήθηκε κάτω απ' τον κεντρικό δρόμο προκειμένου να ανοιχτεί η αναγκαία οδική πρόσβαση προς το χωράφι όπου έγιναν οι δεξαμενές και να διαπλευρηθεί το ίδιο το χωράφι.

Το πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί είναι τεράστιο, εξαιτίας της μεγάλης κλίσης που έχει εκεί το έδαφος, σχεδόν 100%.

Όπως φαίνεται και στις φωτογραφίες, έχει δημιουργηθεί από τις καταρρεύσεις σοβαρό-

τατο πρόβλημα στο οδόστρωμα του κεντρικού δρόμου, που κινδυνεύει ολόκληρο να φύγει προς τα κάτω. Ήδη το εξω μέρος του δρόμου έχει μείνει στον αέρα και ο κίνδυνος να κοπεί είναι άμεσος. Είναι φανερό ότι ο δρόμος πρόσβασης προς τον βιολογικό υπονόμισο τον κεντρικό δρόμο, που ήδη κρέμεται μεγάλο τμήμα του στον αέρα. Αλήθεια, τόσο δύσκολο ήταν να το προβλέψουν οι μηχανικοί του Επαρχείου και της ΕΓΝΑΤΙΑ ΑΕ; Αυτό είναι το πρώτο λάθος που έγινε.

Το δεύτερο λάθος είναι ότι οι δεξαμενές του βιολογικού κατασκευάστηκαν στο πιο απόκρημνο σημείο της περιοχής της Κωμιακής. Τόσο δύσκολο ήταν να βρεθεί ένα άλλο μέρος; Το αποτέλεσμα είναι ότι ήδη τα χώματα και οι πέτρες που καταρρέουν μπαζώνουν τις δεξαμενές και τις αχρηστεύουν.

Το πρόβλημα είναι ήδη οξύτατο, πρώτον σε ό,τι αφορά τον δρόμο σ' αυτό το σημείο, που κινδυνεύει άμεσα να καταρρεύσει και να διακοπεί η επικοινωνία της Κωμιακής με τον Απόλλωνα και δεύτερο οι δεξαμενές του βιολογικού ανά πάσα στιγμή υπάρχει ο κίνδυνος να καταχωθούν από την κατάρρευση μεγάλων όγκων χωμάτων και βράχων που κυριολεκτικά κρέμονται από πάνω τους.

Δυστυχώς άλλο ένα σημαντικό έργο του χωριού μας κινδυνεύει να αχρηστευθεί από κακό σχεδιασμό. Ποιοι ευθύνονται;

Πρώτα εκείνοι που επέλεξαν την πιο ακατάλληλη θέση για την κατασκευή του βιολογικού καθαρισμού, θέση που, λόγω της σχεδόν κατακόρυφης κλίσης του εδάφους στην περιοχή αυτή, ήταν άκρως ακατάλληλη. Γνωρίζουμε ότι το Επαρχείο αγόρασε το χωράφι που έγινε ο βιολογικός. Υπήρχαν όμως και άλλες καλύτερες προτάσεις. **Το Τοπικό Συμβούλιο και ο συγχωριανός μας βουλευτής Νίκος Λεβογιάν-**

νης είχαν προτείνει την περιοχή βόρεια του νεκροταφείου προς το μέρος του ποδαρόδρομου προς τον Απόλλωνα.

Αν επιλεγόταν εκείνη η λύση, θα κατασκευαζόταν και νέος κεντρικός αγωγός συλλογής των λυμάτων πάνω στον κεντρικό δρόμο μέχρι το νεκροταφείο και θα λυνόταν οριστικά το πρόβλημα της αποχέτευσης όλου του χωριού. Τελικά επελέγη η συγκεκριμένη απόκρημνη και επικίνδυνη περιοχή και το αποτέλεσμα είναι τραγικό.

Για ποσοστή φορά διαπιστώνεται ότι το Επαρχείο κατασκεύασε στην Κωμιακή ένα έργο που κινδυνεύει όχι μόνο να αχρη-

στευθεί το ίδιο, αλλά να προκαλέσει και άλλες ανεξέλεγκτες καταστροφές.

Είναι γνωστό τι έχει συμβεί με το έργο διαπλάτυνσης του δρόμου Κωμιακής-Απόλλωνα, όπου η οικολογική καταστροφή που έχει συντελεστεί από τον κακό σχεδιασμό του έργου και τις απαράδεκτες και επικίνδυνες επεμβάσεις στο πανέμορφο βουνό του Τρούλλου, το έχουν κυριολεκτικά υπονομεύσει και οι κατακρημνίσεις και κατολισθήσεις είναι ασαφείς.

Στο χώρο που κατασκευάστηκαν οι δεξαμενές του βιολογικού πρέπει να εκτελεστούν άμεσα έργα αντιστήριξης του πρανούς πάνω από τις δεξαμενές και μέχρι το εξωτερικό μέρος του δρόμου προκειμένου να αποφευχθεί η επαπειλούμενη άμεσα υποχώρηση του οδοστρώματος.

Η παρέμβαση αυτή πρέπει να γίνει πριν από το καλοκαίρι, γιατί, με την αύξηση της κυκλοφορίας των αυτοκινήτων (λεωφορεία, πούλμαν, φορτηγά κλπ.) και την επιβάρυνση του δρόμου, ο κίνδυνος της κατάρρευσης του οδοστρώματος είναι άμεσος.

Χρήματα υπάρχουν στο Επαρχείο από τα κονδύλια αποκατάστασης των ζημιών από τη θεομηνία του Νοεμβρίου του 2001, ιδιαίτερα από το κονδύλι αποκατάστασης των ζημιών στον επαρχιακό δρόμο από την Πόρτα Κορώνου μέχρι τον Απόλλωνα (300 εκατομμύρια δρχ.), από το οποίο ούτε μία δραχμή διατέθηκε για τον επαρχιακό δρόμο στην Κωμιακή, ενώ μέρος του κονδυλίου δαπανήθηκε στις επισκευές του επαρχιακού δρόμου στο λεκανοπέδιο, όπου όμως δεν είχαν γίνει ζημιές από τις πλημμύρες εκείνες.

Ευτυχώς το έργο εκείνο σταμάτησε και τώρα πρόκειται να επαναδημοπρατηθεί.

Επιβάλλεται λοιπόν να δοθεί προτεραιότητα στην αντιμετώπιση του προβλήματος που δη-

μιουργήθηκε πάνω από τον βιολογικό καθαρισμό της Κωμιακής και τα υπόλοιπα χρήματα από αυτό το κονδύλι να διατεθούν στην αποκατάσταση και των άλλων ζημιών πάνω στον κεντρικό δρόμο της Κωμιακής.

Ένα τέτοιο επίσης αναγκαίο έργο είναι η κατασκευή της πεζούλας στον Καριώτη κάτω από τη διακλάδωση προς τη δημοτικό σχολείο Κωμιακής που έχει καταρρεύσει από τις θεομηνίες του 2001.

Αισιοδοξούμε ότι το Επαρχείο θα ακούσει αυτή τη φορά τη φωνή των Κωμιακτών και τη δική μας και δεν θα επαναλάβει τα τραγικά λάθη του παρελθόντος.

Είναι οδυνηρό να υπάρχουν πολλά χρήματα για το χωριό μας και να μη διατίθενται, παρά να πηγαίνουν σε άλλα μέρη και για άσχετα έργα. Είναι απαράδεκτο χρήματα που προορίζονταν για το χωριό μας, που είναι εκείνο που χτυπήθηκε περισσότερο από οποιοδήποτε άλλο από τις πρωτοφανείς θεομηνίες του 2001 και 2003, να διατίθενται σε άλλες περιοχές για έργα άσχετα με τις θεομηνίες. Και δυστυχώς αυτό συνέβη κατά κόρον σε βάρος της Κωμιακής.

Με χρήματα από τις θεομηνίες του 2003 είναι γνωστό ότι κατασκευάστηκαν τα έργα ύδρευσης από τη Χώρα μέχρι το Καστράκι και το Αλυκό, καθώς και ο κεντρικός αγωγός αποχέτευσης των χωριών του Λιβαδιού και έπεσε νέος ασφαλτοτάπητας στον επαρχιακό δρόμο από το Γαλανάδο μέχρι του Μητροπόλου και από το Χαλκί μέχρι την Απείρανθο, ενώ το οδόστρωμα ήταν σε άριστη κατάσταση.

Να μην αναφερθούμε στα τεράστια έργα αντιστήριξης που έγιναν στο δρόμο Απεράθου-Σταυρός Κεραμωτής, στο δρόμο Εγγαρές-Αγιά, ενώ δεν έγινε το παραμικρό στο δρόμο Σκαδό-Κωμιακή-Απόλλωνας, που είχαν και έχουν σοβαρότατα προβλήματα από τις κατολισθήσεις και τις κατακρημνίσεις.

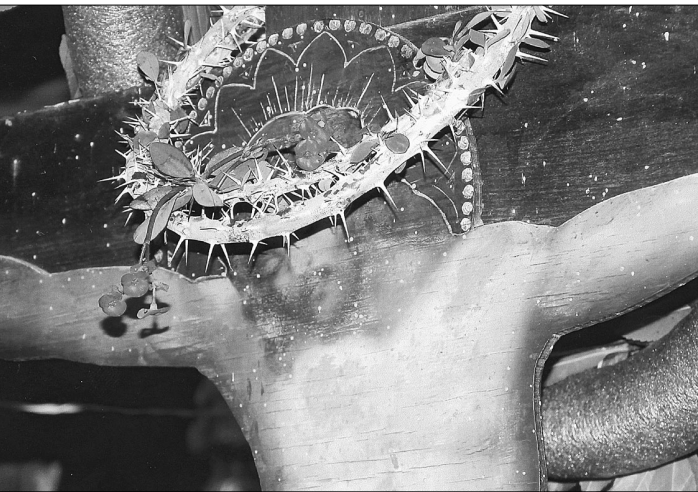
Πρόσωπα που είναι σε θέση να γνωρίζουν άριστα αυτά τα ζητήματα, μας έχουν δηλώσει ότι από το κονδύλι του ενός δισ. δραχμών, που διέθεσε και μάλιστα άμεσα η κυβέρνηση για τα έργα αποκατάστασης των ζημιών από τη θεομηνία του 2001, στην Κωμιακή διατέθηκαν κυριολεκτικά ψιχία.

Κύριοι του Επαρχείου της Νάξου, πρέπει άμεσα να διαθέσετε τα χρήματα του 2001 αποκλειστικά και κατά προτεραιότητα για την προστασία του βιολογικού καθαρισμού και του δρόμου πάνω απ' αυτόν, ο οποίος επαυλαμβάνουμε ότι κινδυνεύει άμεσα να κοπεί. Έχετε υποχρέωση να προστατεύσετε τόσο τις ανθρώπινες ζωές που μπορεί να κινδυνεύσουν, όσο και την Κωμιακή, που κινδυνεύει, αν κοπεί ο δρόμος, να μην έχει οδική επικοινωνία με τον Απόλλωνα και τις ζωτικές γι' αυτήν παραθαλάσσιες περιοχές. Το δεύτερο έργο στο οποίο πρέπει να δώσετε προτεραιότητα είναι η κατασκευή τοίχου στήριξης του επαρχιακού δρόμου στο σημείο της διακλάδωσης προς το σχολείο και του Μυρίση.

**Παναγιώτης Λιανής
Νικηφόρος Φιλίππουολίτης**

ΠΑΣΧΑ ΚΥΡΙΟΥ ΠΑΣΧΑ

Στο χωριό νιώθει πραγματικά κανείς τις άγιες αυτές μέρες. Τα Πάθη, η Ταφή και η Ανάσταση, πλαισιωμένα από τα έθιμα του χωριού, αγγίζουν πραγματικά την ψυχή μας. Φωτογραφικό ρεπορτάζ: **Νίκου Δημ. Χατζόπουλου**

Ο Καταστρωμένος της Θεοσκεπάστης.

Την Εβδομάδα των Παθών ο καθένας βλέπει τα δικά του καθημερινά μεγάλα ή μικρά δεινά μέσα από άλλη οπτική γωνία. Μαθαίνει να νομίζει και να ελπίζει.

Ολάνθιστος και επιβλητικός, όπως πάντα, ο Επιτάφιος της Θεοσκεπάστης.

Η περιφορά του Επιταφίου στον Απόλλωνα.

Ευλαβικά θεατές στο Θείο Δράμα, το οποίο στη διάρκεια της ζωής μας βιώνουμε στα ανθρώπινα μέτρα, με δεινά, ασθένειες, αποχωρισμούς προσφιλών προσώπων και με κοινή για την Παναγία και κάθε μητέρα, την ελπίδα της Ανάστασης.

Μέσα στο πανηγύρι της ολάνθιστης φύσης. Η Ανάσταση είναι γεγονός!

Τα σχολια(να) της «Κορωνίδας»

Ψαράκια και ψαρούκλες

Ο καιρός ήνοιξε σιγά-σιγά και όλοι μας επά στα χαμηλά τη Κωμιακή ένα ύρω ξανοίγουμε σσοι βραχές πότε θα κάμει μπανάτσα να κάμουμε το μεζέ μας... Άλλος με ένα σουγιά για πατελίδες, αχινόι, καβούροι και κοχύλοι, άλλος με το πεταχτάρι και το καλαμιδί και άλλος με... δυναμίτη!...

Δεν είναι λίγα τα ατυχήματα που έχουν γίνει στο ψάρεμα. Τα περισσότερα και τα πιο τραγικά όμως είναι αυτά που έγιναν σε ψάρεμα με δυναμίτη.

Πολλοί πιστεύουν πως ένας από τους λόγους που τα ψάρια έχουν λιγοστέψει τόσο πολύ, είναι η αλόγιστη αλιεία και η χρήση δυναμίτιδας στις ακρογιαλιές. Όμως δεν είναι ακριβώς έτσι. Χωρίς να θέλω να δικαιολογήσω εκεί-

νους που επιλέγουν αυτόν τον τρόπο ψαρέματος, πρέπει ν' αναφέρω πως κρατά την τρίτη θέση στην προτεραιότητα καταστροφής των θαλασσών... Πριν τον δυναμίτη έρχονται οι τράτες και, πάνω απ' όλα, τα γρι-γρι.

Αναλύοντας τη δράση τους, βλέπουμε πως απ' τη μια οι τράτες σαρώνουν σαν μπουλντόζες στρέμματα βυθού καθημερινά, απ' την άλλη τα γρι-γρι, με φάσμα αλιείας μιλία ολόκληρα, προσελκύνουν με τα φώτα τους όλα τα ψάρια στην επιφάνεια, όπου παγιδεύονται, παρασύροντας και τα μικρά, άχρηστα για τους ψαράδες ψαράκια, τον γόνο και το ζωοπλαγκτόν, που πεθαίνουν λόγω της απότομης αλλαγής πίεσης, με αποτέλεσμα ο πυθμένας να μένει νεκρός για μεγάλο χρονικό διάστημα, ώσπου ν' αποκατασταθεί.

Ο δυναμίτης έχει βεληκεές 20-30 μέτρα από το σημείο της έκρηξης και σχεδόν τίποτα δε μπορεί να επιβιώσει σ' αυτόν το χώρο. Η αλήθεια είναι πως σε αυτή την περίπτωση ο βυθός δε νεκρώνεται, γιατί τα μικρόψαρα που παραμένουν στον πυθμένα θα προσελκύσουν μεγαλύτερα σαρκοβόρα ψάρια και έτσι ο κύκλος αποκαθίσταται σε λίγο σχετικά χρόνο. Όμως, έστω και πρόσκαιρα, η διαταραχή προκαλείται.

Το πρόβλημα βέβαια δε σταματάει εδώ. Ο νόμος του κράτους, επειδή κατά το μήνα Μάιο τα περισσότερα ψάρια γεννούν τ' αυγά τους και όλος ο μήνας είναι πολύ κρίσιμος για την αναπαραγωγή τους, απαγορεύει το ερασιτεχνικό και μόνο ψάρεμα. Απαγορεύει δηλαδή στο μπάρμπα με τη βαρκούλα του και την καθετή του να πιάσει 5-10 χανάκια να κάνει μια κακαβιά και επιτρέπει στις τράτες και τα γρι-γρι να δουλεύουν κανονικά, βγάζοντας εκατοντάδες κιλά ψάρια ημερησίως... Η απόλυτη κοροϊδία νομοθετείται και εφαρμόζεται από το κράτος στο όνομα της δήθεν προστασίας της υποθαλάσσιας φύσης.

Επειδή λοιπόν το κράτος δεν είναι ικανό να δώσει λύσεις και να διατηρήσει τον θαλάσσιο πλούτο και για να μπορούν αύριο τα παιδιά μας να έχουν και κείνα καλές ψαριές, πρέπει όλοι – επαγγελματίες και ερασιτέχνες ψαράδες – να ευαισθητοποιηθούμε και να σεβόμαστε τη θάλασσα, ώστε να συνεχίσει να μας δίνει τους καρπούς της...
Ευθύμιος Αλιμπέρτης από τ' Αμπράμ

Η Μητρόπολη αρχεί...

αλλά δεν λησμονεί

«Κατά χρέος επιτακτικών, την Ιερά Μητρόπολη απασχολεί το πρόβλημα των φερόμενων ως ιδιόκτητων Ιερών Μονών, τις οποίες άλλες “επρόικισαν”, σε άλλες φέρονται ως “ιδιοκτήτες” οι πάλαι ποτέ ενοικιαστές».

Αυτά τονίζονται στην αρχή της επιστολής της Ι.Μ. Παροναξίας προς την εφημερίδα μας με θέμα την Ιερά Μονή Τιμίου Σταυρού. Εν συνεχεία γίνεται συνοπτική αναφορά από την πρώτη ανακίνηση του θέματος στις 14.9.1992 μέχρι την πρόσφατη της εφημερίδας μας. Στο τέλος τονίζεται με έμφαση η πρόθεση της τοπικής εκκλησίας να ακολουθήσει την οδό της δικαιοσύνης.

Αν διαβάσει κανένας προσεκτικά στην επιστολή γίνεται αναφορά για πλείονες του ενός «ως φερομένων ιδιοκτητών», είτε ως «προικοσθέντων», είτε ως «πάλαι ποτέ ενοικιαστών». Μήπως, ερωτώ, αυτή η διατύπωση της τοπικής εκκλησίας αναφέρεται εμμέσως πλην σαφώς και στο θέμα του Προσκυνηματος της Αγιάς; Πού πήγε το μυαλό μου του αμαρτωλού. Θού Κύριε φυλακίη τω στόματί μου...
Π.Ε.Α.

Νομαρχιακό Συμβούλιο Νέων

Τη θεσμική συγκρότηση και λειτουργία του Νομαρχιακού Συμβουλίου Νέων στο νομό Σάμου, αποφάσισε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση προκειμένου οι νέοι και οι νέες που ζουν εκεί να καταθέτουν τους προβληματισμούς και τις προτάσεις τους για τα θέματα που τους απασχολούν, να ασκούν τον έλεγχο και την κριτική τους στους διοικούμενους. Η πρώτη συνάντηση, έγινε στην αίθουσα του Νομαρχιακού Συμβουλίου, την Κυριακή 10 Απριλίου 2005,

και συμμετείχαν εκπρόσωποι από Γυμνάσια, Λύκεια, ΤΕΕ, ΙΕΚ και τμήματα Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Πολύ καλή αρχή. Ας έρθουμε δεύτερη Νομαρχία που θα το εφαρμόσει. Οι νέοι των Κυκλάδων το θέλουν και οι διοικούντες τη Νομαρχία Κυκλάδων, το μπορούν. **Μ.Ν.Φ.**

Ολυμπιακά έργα και μη έργα... έχουν συνέχεια...

Διάβασα στον τοπικό Τύπο του Γαλατσίου, ότι η υπουργός Πολιτισμού κ. Φ. Πετραλιά ζήτησε από το Δήμο Γαλατσίου να καταθέσει μελέτη για την υπογειοποίηση της λεωφόρου Βείκου στο ύψος του Γυμναστηρίου, έτσι ώστε να ενοποιηθεί με το Άλσος. Βεβαίως και με βρίσκει σύμφωνο η ενοποίηση των χώρων Γυμναστηρίου-Άλσους. Με βάζει όμως και πάλι σε σκέψη εκείνη η πεζογέφυρα, που έγραφα στο φύλλο 23 της «Κορωνίδας» με τίτλο «Ολυμπιακά έργα και μη έργα» σε σχέση με τον κυματοθραύστη στο χωριό μου τον Απόλωνα! Να με θυμηθείτε που τελικά, θα έχω δίκιο. **Ν.Ε.Φ.**

Πετάει ο τουρισμός;

Πετάει... μακριά!

Είναι εξωφρενικό, όμως έχει γίνει να αντιμετωπίζουν επιχειρηματίες του νησιού την εξής ατάκα από τουρίστες πελάτες τους: «Δεν ξέρω αν θα ξανάρθουμε, γιατί σκεφτόμαστε την ταλαιπωρία από το αεροδρόμιο της Σαντορίνης ως τη Νάξο...»!

Μάλιστα, δεν είναι αποτρεπτικό το ταξίδι από (π.χ.) Σουηδία ως Σαντορίνη (με τσάρτερ), αλλά το ταξίδι από Σαντορίνη ως Νάξο (με πλοίο).

Μήπως είναι δικαιολογία επειδή δεν τους άρεσε το νησί; Ή μήπως μας λένε με τρόπο «φτιάξτε ένα αεροδρόμιο της προκοπής, να δείτε μια άσπρη μέρα!...»; **Γ.Ν.Μ.**

Ούτε φίδι στον κόρφο τους....

Μια περίεργη, πάντως ξένη προς τον τόπο μας ποικιλία οχιάς, έκανε την εμφάνισή της, τις μέρες του Πάσχα και έγινε αντιληπτή στον παραλιακό δρόμο Απόλλωνα-Εγγαρών με τον αηδιαστικότερο τρόπο. Εθεάθησαν αρκετές οχίες πατημένες στο οδόστρωμα.

Συζητείται ευρέως ότι είναι δουλειά κάποιων ανόητων δήθεν οικολόγων και εκφράζονται φόβοι όχι μόνο για τη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας αλλά και για τον κίνδυνο του δαγκώματος.

Ευελπιστούμε ότι τους υπευθύνους γι' αυτή την επικίνδυνη... οικολογική παλιοδουλειά θα τους ανακαλύψει – και πρέπει – η αστυνομία πριν τους ανακαλύψουν οι Κωμιακίτες και τους τσουβαλιάσουνε μαζί με τις οχίες σε καένα τσουβάλι.....
Π.Ε.Α.

Τα «Ναξιακά» και ο Κωμιακίτης αγωνιστής του '21 Νικόλαος Μυκόνιος

Το περιοδικό «Ναξιακά», που εκδίδει η **ΟΝΑΣ**, προσφέρει πολλά στη μελέτη της ιστορίας και του πολιτισμού της Νάξου. Στο τελευταίο τεύχος 15 (53) (Δεκέμβριος 2004-Φεβρουάριος 2005), που κυκλοφόρησε τη Μεγαλοβδομάδα, υπάρχει ένα σπουδαίο αφιέρωμα στην Επανάσταση του '21, με τίτλο «Το '21 και η Νάξος». Στο αφιέρωμα αυτό γράφουν αρκετοί Ναξιώτες επιστήμονες και παρουσιάζουν πολλά και ενδιαφέροντα στοιχεία για όσα συνέβησαν τότε στη Νάξο, αλλά και για την προσφορά των Ναξιωτών στην απελευθέρωση του Γένους.

Με έκπληξη όμως διαπιστώσαμε ότι δεν γίνεται η παραμικρή αναφορά στον σπουδαίο αγωνιστή του '21 τον **Κωμιακίτη Νικόλαο Μυκόνιο**, που πήρε μέρος σε πολλές μάχες, που συμμετείχε στην πολιορκία της Ακρόπολης, που πολέμησε με τον Καραϊσκάκη, που κολυμπώντας έσωσε στη Χίο ολόκληρο τον τακτικό στρατό από ολοσχερή σφαγή.

Ο **Νίκος Σφυρόερας** έγραφε στο «Ναξιακόν Μέλλον» τον Μάρτιο του 1940, στην έρευνά του με θέμα «Η Νάξος και η Ελληνική Επανάσταση», για τους Ναξιώτες που πήραν μέρος: «**Αυτοί είναι οι**

γνωστότεροι Ναξιώτες φιλικόι, που, αφού ξεσήκωσαν πρώτα τη Νάξο, έτρεξαν να προσφέρουν το αίμα και τις υπηρεσίες τους στην άλλη Ελλάδα» και αναφέρεται με λίγα λόγια στη δράση καθενός.

Για το Νικόλαο Μυκόνιο γράφει: «*Επίσης ο ηρωικός διπ्ला στο Φαβιέρο λοχίας Ν. Μυκόνιος, του οποίου η δράση θα μας απασχολήσει ξεχωριστά...*».

Και όντως, παρ' όλων ότι το «Ναξιακόν Μέλλον» έπαυσε να εκδίδεται στη διάρκεια της Κατοχής (1940-1944), ο Ν. Σφυρόερας δεν ξέχασε τον Μυκόνιο και στο «Ναξιακόν Μέλλον» του Μαρτίου 1959 θα αφιερώσει εκτενέστατα άρθρο, με τίτλο «**Ιστορικές μορφές της Νάξου – ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΥΚΟΝΙΟΣ – ο ηρωικός αγωνιστής του '21 – ένας μεγάλος άθλος του»**.

Και για την ιστορία αναφέρουμε τις μάχες στις οποίες πήρε μέρος ο Μυκόνιος, όπως αναφέρονται στο στρατιωτικό του μητρώο, που διασώζεται καταχωρημένο στο Αρχείο των Αγωνιστών της Επανάστασης του 1821 που βρίσκεται στην Εθνική Βιβλιοθήκη:

Ναύτης εθελοντικά από το 1821 μέχρι το 1825.

Στρατιώτης από το 1825 στον τακτικό στρατό.

Δεκανέας από την 1.11.1825.

Λοχίας από την 1.8.1827.

Επιλοχίας από την 1.3.1832.

Ανθυπασπιστής από την 18.9.1839.

Ανθυπολοχαγός από την 25.9.1840.

Υπολοχαγός από την 25.1.1847.

Λοχαγός από την 18.9.1854.

Ταγματάρχης εν αποστρατεία από την 4.12.1861.

Πολέμησε στη θάλασσα υπό τις διαταγές των ναυάρχων **Μιαούλη** και **Νικοδήμου** από το 1821 μέχρι το 1824. Πήρε μέρος στις παρακάτω μάχες: Στην **Τρίπολη** το 1825, στην **Κάρυστο** το 1826, στο **Χαϊδάρι** με τον Καραϊσκάκη τον Αύγουστο 1826 όπου τραυματίστηκε, στην πολιορκία της **Ακρόπολης** από τους Τούρκους το 1826, ήταν ο Μυκόνιος ανάμεσα στους 365 πολεμιστές που διέσπασαν τον κλοιό των Τούρκων και μετέφεραν τρόφιμα και πυρομαχικά στους πολιορκημένους και βέβαια η σωτηρία ολόκληρου του ελληνικού στρατού στην **Χίο** κλπ.

Για την προσφορά του αυτή ο Μυκόνιος τιμήθηκε από την Ελληνική Πολιτεία όχι μόνο με βαθμούς και προσαγωγές, αλλά και με σω-

ρεία χρυσών, αργυρών και χάλκινων παρασήμων. Και παράλληλα απέκτησε τρεις γιους και οι τρεις επίσης στρατιωτικοί. Ο πρωτότοκος γιος του Ελευθέριος ασχολήθηκε και με την πολιτική και εκλέχτηκε έξι φορές Βουλευτής Κυκλάδων.

Αυτός είναι ο Μυκόνιος. Υπάρχει κάποιος άλλος Ναξιώτης που είχε τέτοια ενεργό και έμπρακτη προσφορά στον υπέρ της Ανεξαρτησίας Αγώνα;

Και βέβαια μη μας πουν οι εκλεκτοί επιστήμονες που έγραψαν το αφιέρωμα ότι δεν γνώριζαν.
Για τον Μυκόνιο έχουν γράψει: Ο **Νίκος Βλ. Σφυρόερας** στο «Ναξιακόν Μέλλον» Μάρτιος 1959, σ. 2-3, ο **Στυλιανός Κορρές** στην επτηρίδα της Εταιρεία Κυκλαδικών Μελετών, τ. Δ' (1964) σ. 524 κ.ε., ο **Γεώργιος Ζευγάλης** στο «Φιλολογικόν Ναξιακόν Μέλλον», φ. 5, σ. 7, επίσης στον Α' τόμο «ΚΩΜΙΑΚΗ» ο φιλόλογος **Νίκος Λεβογιάννης** αναδημοσίευσε την εργασία του Στυλ. Κορρέ, στον Γ' τόμο του ίδιου βιβλίου ΚΩΜΙΑΚΗ, που πρόσφατα κυκλοφόρησε, ο **Νίκος Λεβογιάννης** παρουσιάζει αναλυτικά τη ζωή και τη δράση του Νικολάου Μυκωνίου και αναδημοσιεύει ολόκληρο το εκτενές άρθρο του Νίκου Σφυρόερα από

το «Ναξιακόν Μέλλον» του Μαρτίου 1959.

Είναι απορίας άξιον και χρήζει απάντησης γιατί αυτή η σπουδαία προσωπικότητα παραλήφθηκε από μια εκτενέστατη έρευνα αφιερωμένη στη συμβολή της Νάξου και των Ναξιωτών στον μεγάλο σηκωμό.

Κι άλλη φορά τα «Ναξιακά» αγνόησαν την Κωμιακή, όταν έγραψαν για τα έθιμα του Πάσχα στη Νάξο. Και στην έρευνα εκείνη δεν υπήρχε αναφορά στην Κωμιακή και γενικότερα στην ορεινή Νάξο, ενώ είναι γνωστό ότι διατηρούν πολλά, μοναδικά και ενδιαφέροντα έθιμα, για τα οποία επίσης πολλά έχουν γραφεί τόσο στην εφημερίδα μας, όσο και στους τρεις τόμους «ΚΩΜΙΑΚΗ». Δεν είναι σωστό η μελέτη της ιστορίας και του πολιτισμού της Νάξου να επικεντρώνεται στην περιοχή από την Απειράνθο και κάτω και να αγνοείται η βιβλιογραφία που υπάρχει. Και μόνο τους τόμους «ΚΩΜΙΑΚΗ», που υπάρχουν στη βιβλιοθήκη των «Ναξιακών», αν μελετούσαν οι εκλεκτοί επιστήμονες, θα μπορούσαν να έχουν πιο ολοκληρωμένη άποψη τόσο για την Επανάσταση του '21, όσο και για τα ήθη και έθιμα. **Π.Ε.Α.**

Η εκδήλωση για την παρουσίαση του Γ' Τόμου αναδείχθηκε σε

Συνέχεια από τη σελ. 1

εκεί. Η ταυτόχρονη προβολή ει- κόνων από το χωριό με την επι- μέλεια του Μανώλη Φιλίππου- πολίτη έκανε την ατμόσφαιρα α- κόμα πιο νοσταλγική. Όλο το Πνευματικό Κέντρο έμοιαζε με καράβι που ταξιδεύει με ούριο ά- νεμο στα πνευματικά πελάγη της ιστορίας του πολιτισμού και της παράδοσης του τόπου μας με άριστη τιμονιέρισσα τη Σοφία Αλιμπερτη, που ξεπέρασε τον ε- αυτό της και τραγουδώντας ε- κείνο το ανεπανάληπτο, γλυκό παραδοσιακό νανούρισμα, κα- τάφερε να μηδενίσει την όποια ηλεκτρονική υποστήριξη της κοנסόλας του ήχου, ενώ οι κάμε- ρες είχαν βραχυκυκλώσει.

Η εκδήλωση ελαβε τέλος με την πανδαισία γνήσιων νησιώτικων σκοπών – με γερές κωμιακίτικες ρίζες, για να μην ξεχνιόμαστε – α- πό το βιολί του Νίκου του Χατζό- πουλου και το λαούτο του Γιάννη Ανδρή (Αγγελαικού). Το χρορευτι- κό του Συλλόγου, στο οποίο συμ- μετείχαν με ψυχή ο Κώστας Χω- ριανόπουλος, ο Βασίλης Καρα- μπίνης, ο Νίκος Κρητικός, η φοι- τήτρια Κατερίνα Αλεξ. Μυλωνά,

Εκλεκτοί προσκεκλημένοι παρακολουθούν με ζωηρό ενδιαφέρον τα δρώμενα.

η Κατερίνα Π. Καραμπίνη, η Ειρή- νη Φάρκωνα (εγγονής της Σου- σουνορήνης) και η Σοφία Ανδρί- τσου (εγγονή του Μπακιροστε- λιανού), έδειξε πάλι τις ικανότη- τές του, ξεσηκώνοντας τον κό- σμο για ένα μεγάλο γλέντι. Ο συρ- τός, ο μπάλλος, η βλάχα και το βι- τζηλαιαδίτικο έδωσαν το ρυθ- μό, ενώ ο κόσμος χειροκροτούσε και τραγουδούσε διαρκώς.

Θερμά ευχαριστούμε την ο- μάδα των παιδιών της Κωμιακής,

που κέρδισαν τις καλύτερες εν- τυπώσεις με τη συγκινητική συμ- μετοχή, τις απαγγελίες και τον ενθουσιασμό τους. Την... εμπρο- σθοφυλακή αποτελούσαν: η Έλ- σα Καρούση φοιτήτρια της Φιλο- σοφικής Σχολής του Παν/μίου Αθηνών, η Μαρία Βιτζιλιάου φοι- τήτρια του Μαθηματικού Τμήμα- τος του Παν/μίου Αθηνών, η Στέλλα Παπαδοκωστοπούλου φοιτήτρια της Φιλοσοφικής Σχο- λής του Παν/μίου Αθηνών (εγγο-

νή του Τριφερομανώλη), η Κα- τερίνα Μυλωνά πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής του Παν/μίου Αθηνών, ο Γιώργος Μυλωνάς φοιτητής του Οικονομικού Παν/ μίου Πειραιά, η Μαρία Παρτσι- νεβέλου μαθήτρια Γυμνασίου (εγγονή του Τζίμα), η Αθηνά Ζαζάνη μαθήτρια Δημοτικού (εγ- γονή του Μαρινοϊάννη), η Ηλέ- κτρα Παπαδοκωστοπούλου μα- θήτρια Γ' Δημοτικού.

Επίσης ευχαριστούμε την Άν- να Λεβογιάννη, νηπιαγωγό, που συνδούσε με τη μουσική της την όλη εκδήλωση, και τον Μανώλη Φιλίππουπολίτη, εικονολήπτη, που επιμελήθηκε την ταυτόχρο- νη προβολή εικόνων με τις α- παγγελίες.

Θα ήταν παράλειψη να μην α- ναφερθούμε στους εκλεκτούς φί- λους και συμπατριώτες που μας τίμησαν με την παρουσία τους:

Θεόδωρος Τούντας δήμαρχος Γαλατσίου, Ντέμης Κορρές κα- θηγητής της Ιατρικής, Γιάννης Προμπονάς καθηγητής Πανεπι- στημίου, Βασίλης Σφυρόερας καθηγητής Πανεπιστημίου, Μα- ρία Φραγκουλοπούλου καθηγή- τρια Πανεπιστημίου Αθηνών, Μανώλης Σέρρης καθηγητής

Πανεπιστημίου, Νίκος Λιανό- πουλος γιατρός της Πανεπιστη- μιακής Λέσχης, Γιώργος Τζανε- τής πρόεδρος Εφετών, Κώστας Σιδεράς Εφέτης Διοικ. Δικαστη- ρίων, Κατερίνα Κοτρώνη-Κορρέ Εφέτης Διοικ. Δικαστηρίων, Αν- τώνης Φιλίππουπολίτης υπο- ναύαρχος εν αποστρατεία, Νί- κος Κεφαλληνιάδης συγγραφέ- ρας, Αντώνης Χωριανόπουλος πρόεδρος Συλλόγου Απολλωνια- τών, Λάζαρος Θεόφιλος αντινο- μάρχης Κυκλάδων, Κώστας Καρ- ποντίνης πρόεδρος ΟΝΑΣ, Γερ- μάνος Μελισσοουργός αντιδή- μαρχος Δήμου Γαλατσίου, Βασί- λης Δερεδίνης αντιδήμαρχος Δή-μου Γαλατσίου, Νίκος Πρωτονο- τάριος αντιδήμαρχος Δήμου Γα- λατσίου, Νέστωρ Χατζζούδης γεν. γραμματέας Δήμου Γαλατσί- ου, Μιχάλης Γρατσίας διευθυ- ντής εφημερίδας Απεράθου, ο Πρόεδρος της Πανελληνίας Ένω- σης Αγωνιστών Εθνικής Αντίστα- σης Παρ/τος Γαλατσίου, Χρή- στος Τσελέντης πρόεδρος Συλ- λόγου Κυνιδιarioτών, Μιχάλης Κατσάνης πρόεδρος του Συλλό- γου Φιλοτιτών, και Μ. Φακίνος εκδότης της εφημερίδας «Ναξια- κό Παρόν».

Αξίζει να συνεχίσουμε τον αγώνα για τη γενέθλια γη μας! Για τα παιδιά μας! Για τα παιδιά της Κωμιακής! Για τα παιδιά της Νάξου! Λίγα λόγια με πολλή ουσία που ακούστηκαν στη βιβλιοπαρουσίαση

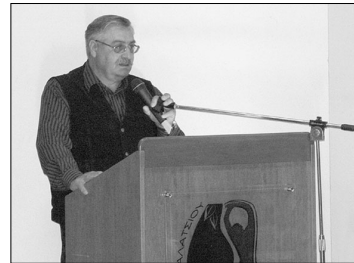
Επιμέλεια: **MABI**

Σταχυολογήσαμε και σας πα- ρουσιάζουμε τα σημαντικότερα σημεία και αποσπάσματα από τις ομιλίες που ακούστηκαν κα- τά την βιβλιοπαρουσίαση του βιβλίου «ΚΩΜΙΑΚΗ», Τόμος Γ'. Αυτές οι αναφορές αποτελούν τα κλειδιά για να ανοίξουμε τις πύλες του βιβλίου και να περι- γηθούμε στα γνωστά και άγνω- στα μονοπάτια του κωμιακί- κου πολιτισμού:

✓ **Η Βέτα Βιτζιλιάου** (του Μα- ρινοϊάννη), η δασκάλα μας, στην υπέροχη εισαγωγή της:

«...για άλλη μια φορά ένα βι- βλίο μάς φέρνει κοντά και ανα- μοχλεύει αναμνήσεις, θύμησες, νοσταλγίες, όνειρα, υποσχέσεις και υποχρεώσεις. Πάνω απ' όλα επιβεβαιώνει την αγάπη μας για το χωριό μας, την Κωμιακή...»

✓ **Η ομιλία του Προέδρου του Συλλόγου κ. Ιάκωβου Μπαρδή:**

Κωμιακή: Μια ιστορία χαμένη στα βόθρα των αιώνων και ο πο- λιτισμός της πλούσιος, κορυφαί- ος. Ένα χωριό που μέσα από την ιστορία του, διά μέσου αιώνων, παρήγαγε πολιτισμό, ο οποίος μέχρι σήμερα δεν έχει αναδει- χτεί. Γιατί άραγε; Τι έφταιξε; Τι φταίει;

Μήπως όμως δεν πρέπει να το ψάξουμε, αλλά να προχωρήσου- με μπροστά με βάση αυτό που έ- χουμε από αιώνες, να το φροντί- σουμε, να το αναδείξουμε, την α- γάπη που του έχουμε να την κά-

νομε έργα, να την κάνουμε πράξη.

Μάλλον ήρθε η ώρα! Γιατί ε- μείς οι Κωμιακίτες, αναδεικνύο- ντας και προβάλλοντας όλα αυ- τὰ τα σπουδαία άγνωστα ακόμη και σε μας μνημεία, παραδόσεις, ήθη και έθιμα, δημιουργούμε τις προϋποθέσεις που δικαιούται να έχει η Κωμιακή στην ιστορία της Νάξου και όχι μόνο.

Επιπλέον για τις νεότερες γε- νιές είναι σημαντική παρακατα- θήκη η καταγραφή της ιστορίας και του πολιτισμού, του σπου- δαίου πολιτισμού αυτής της ο- ρεινής και συνάμα πανέμορφης περιοχής της Νάξου. Αυτή η έκ-δοση σηματοδοτεί μια νέα πρω- τοβουλία που ξεκινά ο σύλλογός μας για τη δημιουργία στο χωριό μας μουσείου της ιστορίας και του πολιτισμού της Κωμιακής. Έχουμε αποφασίσει ότι τα έσο-δα από την πώληση του τόμου αυτού θα διατεθούν για το σκο-πό αυτό.

Ευχαριστούμε όσους συνέβα- λαν στην αντιμετώπιση της δια- πάνης για την έκδοση αυτού του βιβλίου. [...]

Ευχαριστούμε και όλους εσάς που με την παρουσία σας εδώ σήμερα, μας δίνετε κούραγιο να συνεχίσουμε να παράγουμε έργο στο σύλλογό μας για το καλό του χωριού μας!

✓ **Ο Στάθης Φατούρος** (φιλό- λογος):

Στο ερώτημα «*Τι έχει να προ- σφέρει ο λαϊκός παραδοσιακός πολιτισμός στο σύγχρονο άν-θρωπο;*» φιλοδοξεί να συμβάλει ο Γ' Τόμος της «ΚΩΜΙΑΚΗΣ», που αποτελεί απόσταγμα μιας μακράς ερευνητικής ενασχόλη- σης με την ιστορία και τις παρα- δόσεις της Κωμιακής Νάξου.

Σ' αυτό τον κόσμο που χάνε-ται, και που τίποτα δεν μπορεί

να τον ξαναφέρει, μας ταξιδεύει μέσα από τις σελίδες του το βι- βλίο που σήμερα παρουσιάζε-ται. Οι τελευταίοι άνθρωποι που έζησαν εκείνο τον κόσμο καταθέ-τουν τα ακούσματα και τα βιώ- ματά τους, είτε ως πληροφορη- τές είτε μέσα από αυτοβιογραφι- κές αφηγήσεις. Και στις δυο περι- πτώσεις πρόκειται για πρωτογε- νές λαογραφικό υλικό που πα- ρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, αφού παρουσιάζονται θέματα και ζητήματα του τοπικού μας πολιτισμού μέσα από τη ζωή των ίδιων των φορέων του.

Η αξιοπιστία του πλούσιου αυτού υλικού πρέπει να θεωρεί-ται δεδομένη, αφού όλοι οι συλ- λογείς του είμαστε μέλη της περι- γραφόμενης κοινωνίας. [...]

Η μακροχρόνια γνωριμία μας λοιπόν και η κοινωνική μας επα- φή με τον ντόπιο πολιτισμό πι- στεύω ότι ισοσταθμίζει, αναπλη- ρώνει ή και υπερκεκλιζει τις με-θοδολογικές ή άλλες ελλείψεις μας. [...]

✓ **Ο δάσκαλος Νίκος Κορρές** (του Μπαλιδοϊάννη):

Το μέχρι προ μερικών δεκαε-τιών, εξαιτίας άλλων παραγό- ντων, απομονωμένο και παραμε- λημένο χωριό μας, έκρυβε βαθιά στην ψυχή του τόσους πνευμα- τικούς θησαυρούς και περίμενε με υπομονή και πείσμα να βρεθεί η κατάλληλη ευκαιρία ώστε όλα αυτά να έρθουν στο φως της δη- μοσιότητας και να μάθει ο κό- σμος όλος τι πολύτιμο και ακριβό περτάδι της Ελλάδας είναι η Κω-μιακή.

Σ' αυτό τον Γ' τόμο, αλληλένδε-το τμήμα των δύο προηγούμε- νων, αναδεικνύονται καινούργια στοιχεία της ιστορίας, της λαο- γραφίας, των ηθών και εθίμων, της θρησκευτικής ζωής, της κα- θμερινής ζωής, της μουσικής

παράδοσης, των γε- νεαλογικών δέ- ντρων, των τεχνών, των δημοτικών τρα- γουδιών του τόπου μας.

Όλα μαζί αποτε- λούν την πατριδο- γνωσία μας. [...]

Άριστες εντυπώ- σεις προκάλεσε η πρωτοβουλία του Συλλόγου να διατε- θούν τα έσοδα από το βιβλίο για τη δη- μιουργία στο χωριό Μουσείου της Ιστο- ρίας και του Πολιτι- σμού της Κωμιακής, που προεκτάσεις του θα είναι ο Θο- λωτός Μυκηναϊκός τάφος, οι νερόμυ- λοι, τα παλαιά μο- νοπάτια και όλα τα άλλα ευρήματα. [...]

Αυτή είναι η Κω- μιακή και ποτέ να μην ξεκολλήσουν τα θεμέλιά της από της κουτσίνας το λογγό.

✓ **Η Μαρία Φραγκουλοπού- λου**, καθηγήτρια του Πανεπιστη- μίου Αθηνών, με αίσθημα, λυρι- σμό και νοσταλγία:

Ο ιστορικός αυτός τόμος για το χωριό μας είναι το καλύτερο δώρο. Η συλλογή των κομματιών της ιστορίας και του πολιτισμού της ιδιαίτερης πατρίδας μας α- ποτελεί ένα σπουδαίο εφόδιο για όλους μας και ιδιαίτερα για τους νέους της Κωμιακής. Θεωρώ ευ- τύχη τον εαυτό μου που είχα την τύχη να ζήσω τα 12 πρώτα χρό- νια της ζωής μου στην τότε κω- μόπολη Κορωνίδα της Νάξου, με τους περίπου 2.700 κατοίκους της, με τα σχεδόν 300 παιδιά στο δτάξιο Δημ. Σχολείο.

Τότε δεν είχαμε τη δυνατότητα

Μια εικόνα χίλιες λέξεις. Στο βιβλίο βρίσκουμε όλες τις γραπτές και προφορικές μαρτυρίες για το φράγγιο κάστρο της Κωμιακής. Εδώ έχουμε και φωτογραφική μαρτυρία.

να συνειδητοποιήσουμε το βά- ρος αυτής της μεγάλης πολιτι- στικής κληρονομιάς, περηφανευ- όμαστε όμως για τον κύρο του Απόλλωνα.

Σήμερα με το τρίτομο έργο του Νίκου Λεβογιάννη για το χωριό μας ξέρουμε ότι η μικρή μας Κω- μιακή, που στέκεται καμαρωτή- καμαρωτή για το σχολείο της και τη Θεοσκεπαστή της στα 700 μέ-τρα, έχει το δικό της Θολωτό Μυκηναϊκό τάφο, έχει το φράγγι- κο κάστρο στην καρδιά της, τον Άη Γιώργη, τη βυζαντινή εκκλη- σιά, έχει όμως και τον πανέμορ- φο Άγιο Κωνσταντίνο.

Θυμάμαι έντονα τότε παλιά την παραμονή της γιορτής του Α- γίου Κωνσταντίνου, που πηγαί- ναμε σχολιαρόπουλα τότε, μαζί κι ο Νίκος, για να ξεπετρίσουμε το μονοπάτι απ' το χωριό προς

κορυφαίο πνευματικό και πολιτιστικό γεγονός για όλη τη Νάξο

Ζουμάροντας σε ένα πολύ σπουδαίο θέμα: τη συλλογικότητα στο χωριό μας! Ακόμη και οι χοροί μας ήταν συλλογικοί.

το ξωκλήσι και το κάναμε γυαλί, για να μπορέσουν οι μεγαλύτεροι να φτάσουν στη χάρη του.

Σας καλώ όλους να πάρετε τον Γ' τόμο και να τον κάνετε δώρο στους φίλους και τους συγγενείς σας. Ένα βιβλίο είναι το καλύτερο δώρο. Ένας επί πλέον σημαντικός λόγος για να πάρει κάθε Κωμιακίτης αυτό τον τόμο είναι επειδή ο Σύλλογος έχει βάλει ως στόχο του με τα έσοδα από αυτό τον τόμο να δημιουργήσει στο χωριό «Μουσείο της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Κωμιακής».

✓ Ο Φραγκίσκος Φατούρος (οικονομολόγος, συνδικαλιστής, διευθύνων σύμβουλος του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ), πάντα πρωτότυπος και παραστατικός:

Θα κάνω ζουμ σ' ένα θέμα που το θεωρώ πολύ σπουδαίο, τη συλλογικότητα στο χωριό μας. Μέχρι το 1930 περίπου είχαμε το θεσμό των εγγαιριών, που όλοι γνωρίζουμε τη συλλογική καλλιέργεια και τη συλλογική βοσκή εναλλάξ σε διάφορους τόπους.

Είχαμε το μοίρασμα του νερού με άγραφο νόμο, ήταν κι αυτό μια συλλογικότητα υψηλού βαθμού. Τα σπίτια μας ακόμα το ένα πάνω στο άλλο είχαν αυτή τη ζεστασιά της συλλογικότητας.

Ακόμη οι χοροί μας ήταν συλλογικοί, ο βιτζηλαιαδίτικος, η βλάχα, ο συρτός, ο καλαματιανός. Συλλογικότητα είχαμε και στη μουσική. Ο οργανοπαίχτης με το χορευτή ήταν ένα. Ο οργανοπαίχτης έκανε το χορευτή να χορεύει καλύτερα, αλλά και ο χορευτής έκανε τον οργανοπαίχτη να παίζει ακόμα καλύτερα. Πολλοί καλοί βιολιτζήδες και οργανοπαίχτες δεν μπορούσαν να παίξουν σε άλλα χωριά που δε χορεύανε καλά, μόνο στην Κωμιακή έρχονταν να παίξουνε. [...]

Είμαστε τυχεροί μ' αυτό τον πολιτιστικό πλούτο που έχουμε.

✓ Ο Κωστής Λεβογιάννης (οικονομολόγος), με ρητορική και επιστημονική εμπειρία: [...]

Και το νέο πόνημα, που, όπως και τα προηγούμενα, αποτελεί την κωμιακίτικη λαογραφική τράπεζα, στην οποία, εν είδει καταθέσεων, καταθέτουν τους πολύτιμους πνευματικούς τους πόρους όχι μόνο επιστήμονες του χωριού, αλλά και άλλοι συγχωριανοί μας με άρτια πνευματική συγκρότηση, ειδήμονες στο είδος τους. Άλλωστε, όπως λέγει

το ρητό: «*ὁ ἕκαστος ἐπίσταται τούτο καί σοφός ἐστί.*».

✓ Ο Αντώνης Χωριανόπουλος, πρόεδρος του Συλλόγου Απολιωνιατών, σάρξ εκ της σαρκός του Συλλόγου Κορωνίδας:

[...] Χαιρετίζω την εκδήλωση του Συλλόγου Κορωνίδας για την παρουσίαση του Γ' τόμου «Κωμιακή», ο οποίος αναφέρεται σ' ένα χωριό που έχει και ιστορία και πολιτισμό, του οποίου οι κάτοικοι αγωνίστηκαν πάνω στα ορεινά βουνά για να επιβιώσουν, αλλά και για να κρατήσουν τον τόπο τους ζωντανό.

Την ιστορία αυτού του χωριού κατέγραψε ο διακεκριμένος φιλόλογος και σεμνός πολιτικός, Νίκος Λεβογιάννης, ο οποίος ασχολήθηκε δεκαετίες με μεράκι και ζήλο και πάνω απ' όλα με ανιδιοτέλεια. Είναι ο μεγάλος συντελεστής καταγραφής αυτής της ιστορίας. [...]

Ο κ. Λεβογιάννης έκανε και μια σπουδαία πρόταση για το χωριό μας, να δημιουργηθεί Λαογραφικό Μουσείο στην Κωμιακή. Και σ' αυτή την προσπάθεια συμπαράστατες είναι η εφημερίδα «Κορωνίδα», με διευθυντή το γιατρό κ. Παναγιώτη Λιανή, που αποτελεί έναν από τους κύριους μοχλούς αναβάθμισης της εφημερίδας «Κορωνίδα», αλλά και της συσπείρωσης των απανταχού Κωμιακίων της διασποράς. [...]

Όμως δεν πρέπει να ξεχνάμε το Σύλλογο Κορωνίδας. Όλες οι διοικήσεις που πέρασαν και τον υπηρέτησαν, αλλά και η σημερινή ήταν και είναι στην πρώτη γραμμή προφοράς και δράσης. [...]

✓ Ο σταθερός φίλος του Συλλόγου και της εφημερίδας κ. Γεώργιος Τζανετίης (πρόεδρος Εφετών), τόνισε στη συγκινητική παρέμβασή του:

Στο πρόσωπο του Νίκου Λεβογιάννη τιμώνται σήμερα όλοι οι Κωμιακίτες. Στο βιβλίο «ΚΩΜΙΑΚΗ», τόμος Γ', εκτός των άλλων, γίνεται εκτενής αναφορά στη γυναίκα της Κωμιακής και στη συμβολή της στην κοινωνική και πνευματική πορεία των κατοίκων στην περιοχή αυτή.

Η Κωμιακίτισσα γυναίκα συνδέεται στο κείμενο της καθηγήτριας Μαρίας Βιτζηλαίου κατά τρόπο θαυμαστό με τη Μεσολογίτισσα γυναίκα. Από το συσχετισμό αυτό αναδεικνύεται με επιτυχία ο αγωνιστικός, αλλά αθόρυβος ρόλος της Κωμιακίτισσας στη δύσκολη ομολογουμένως προσπάθεια επιβίωσης των ανθρώπων σ' αυτή την περιοχή.

✓ Ο Βασίλης Αλιμπέρτης (δικηγόρος και τ. Πρόεδρος του Συλλόγου):

Η Κωμιακή και ιστορία έχει και πολιτισμό και παράδοση έχει. Αψευδής μάρτυρας όλων αυτών είναι ο παρών τόμος για την Κωμιακή, στον οποίο καταγράφονται πολλά στοιχεία από την ιστορία και τον πολιτισμό του χωριού μας, στοιχεία που αφορούν την παράδοση, τα ήθη και τα έθιμά μας, τη λαογραφία και τη μουσική.

Η ιστορία του χωριού μας ξεκινά από τους προϊστορικούς χρόνους, διέρχεται από τους κλασικούς και τους ελληνιστικούς χρόνους, το Βυζάντιο, τη φραγκοκρατία, την τουρκοκρατία ως τη σύγχρονη εποχή.

Και το βιβλίο αυτό, ο Γ' τόμος για την Κωμιακή, παραδίδεται στις νεότερες γενιές ως παρακαταθήκη, ώστε να μείνουν ανεξίτηλα στο χρόνο τα στοιχεία που συγκρότησαν την κοινωνία του χωριού μας κατά το παρελθόν.

✓ **Τελευταίος – επειδή με το έργο του απέδειξε ότι «ο θείων είναι πρώτος έστω πάντων έσχατος» – μίλησε από καρδιάς ο εμπνευστής του έργου Νίκος Ι. Λεβογιάννης. Από τη σημαντική ομιλία του επισημάναμε τα παρακάτω:**

Ο πολιτικός, διανοούμενος και δημιουργός του βιβλίου «ΚΩΜΙΑΚΗ», τόμος Γ', Νίκος Λεβογιάννης μπροστά στην κάμερα της ΕΡΤ στην είσοδο του Πνευματικού Κέντρου Γαλαταίου.

Τον Απρίλιο του 1972, 33 ακριβώς χρόνια από σήμερα, εκδόθηκε η εφημερίδα ΚΟΡΩΝΙΣ ΝΑΞΟΥ από το Σύλλογο Κορωνίδας. Η έκδοση αυτής της εφημερίδας εκείνα τα δύσκολα χρόνια ήταν ένας σταθμός για το Σύλλογο, για την Κωμιακή, για τη Νάξο.

• Ο ΘΩΛΩΤΟΣ ΜΥΚΗΝΑΪΚΟΣ ΤΑΦΟΣ, που ανασκάφηκε το 1908, υπήρχε μόνο στις υποσημειώσεις κάποιων επιστημονικών συγγραμμάτων. Από τότε, από το 1908, είχε να... πατήσει το πόδι του στην Κωμιακή αρχαιολόγος και πήγαν τελικά όταν πληροφορήθηκαν από μένα την ύπαρξη του τάφου.

• Ο ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΥΚΟΝΙΟΣ, λαμπρός αγωνιστής του 1821 από την Κωμιακή, επίσης ήταν ξεχασμένος για τους χωριανούς μας.

• Ο Οικουμενικός Πατριάρχης ΑΝΘΙΜΟΣ Γ', κατά κόσμο Σακελλάριος Χωριανόπουλος, Κωμιακίτης κι αυτός, επίσης μας ήταν παντελώς άγνωστος, αυτός ο προσωπικός φίλος του Εθνομάρτυρα Γρηγορίου του Ε'.

• Ο ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΠΑΝΤΕΛΙΑΣ, ο μεγάλος δεξιότεχνος του βιολιού, ξεχασμένος επίσης από όλους, παρ' όλον που ήταν εκείνος που την περίοδο 1923-1929 έθεσε τις βάσεις, με τους σκοπούς που έφερε από τα αναπτυσσόμενα πολιτιστικά και πνευματικά παράλια της Μ. Ασίας, για την εξέλιξη της ναξιωτικής μουσικής.

• Θυμάμαι στα πρώτα φύλλα της ΚΟΡΩΝΙΔΑΣ, που βάλαμε φωτογραφία του μισοεπιπεωμένου βυζαντινού ναού του Άη Γιώργη, με Λεζάντα τους στίχους απ' το ποίημα του Μαβίλη: «*Στο ριμαγμένο παρεκκλήσι, της άνοιξης το θείο καντήλι εικόνας έχει ζωγραφίσει με τ' αγριολούλουδα τ' Απρίλη.*» Πέρασαν από τότε

φάνη Παντελία στην ανελίξη της ως τότε φτωχής μουσικής παράδοσης της Νάξου.

• Ο επόμενος σταθμός είναι η έκδοση του βιβλίου «ΚΩΜΙΑΚΗ, τόπου χρώματα-αντιθέσεων αρμονία», τόμος Α', το 1995. Το βιβλίο αυτό συνδέεται με την ιστορικής σημασίας ανεύρεση του ξεχασμένου Θωλωτού Τάφου σχεδόν μέσα στο χωριό, για τον οποίο ως σήμερα ελάχιστα έχουν γίνει για την ανάδειξη του.

• Το 2001 ο επόμενος σταθμός είναι ο Β' Τόμος του βιβλίου ΚΩΜΙΑΚΗ, με σημαντικές αναφορές στο γλωσσικό ιδίωμα του χωριού, στους κατοίκους, τα σύγια, τα τοπωνύμια, στη δημοτική μουσική παράδοση.

• Σήμερα βρισκόμαστε στον επόμενο σταθμό, στην έκδοση του Γ' Τόμου ΚΩΜΙΑΚΗ, του καλύτερου απ' τους τρεις απ' ό,τι ακούω. Πρόκειται για ένα βιβλίο γραμμένο από Κωμιακίτες επιστήμονες και πνευματικούς ανθρώπους.

Σπουδαία εξαίρεση σ' αυτό αποτελεί η έξοχη ανέκδοτη εργασία του μεγάλου Ναξιώτη αρχαιολόγου Γιώργου Μαστορόπουλου απ' το Φιλώτι, για τις εκκλησίες της περιοχής Κωμιακής.

Γράφουν σ' αυτόν τον τόμο και πρόσωπα που δεν έχουν ειδικές γνώσεις, έχουν όμως μέσα τους εκείνο το κατίτις που τους κάνει να πονούν γι' αυτούς τους τόπους, να αγωνισούν και να αγωνίζονται γι' αυτούς.

Ξέρετε, αν και είμαι φιλόλογος, αν και έχω σπουδάσει αρκετά τη λαογραφία, δεν γράφω για να αποκτήσω συγγραφικούς ή επιστημονικούς τίτλους. Υπήρξα από μικρός έντονα πολιτικό και πιστεύω και πιστεύω ότι απαιτείται αγώνας, διεκδίκηση, μάχη για την αντιμετώπιση όλων των προβλημάτων και ακόμη εντονότερη προσπάθεια για τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με την κουλτούρα, με τον πολιτισμό, με αυτό που λέμε πολιτιστική κληρονομιά και ταυτότητα.

Μελετώ και γράφω την ιστορία του τόπου μου όχι για τους επιστήμονες και τους ερευνητές, αλλά το κάνω πρωταρχικά και κύρια για την μικρή Ηλέκτρα, που την ακούσαμε πριν λίγο με πάθος να νανουρίζει με ένα παραδοσιακό νανούρισμα την κοούκλα της. Γράφω για την Αθηνά, για την Έλσα, τη Μαρία, τη Στέλλα, την Κατερίνα, το Γιώργο, για τη μαθήτριά του Λυκείου στην Κωμιακή, που προχθές μου έλεγε ότι έχει διαβάσει ήδη ολόκληρο το βιβλίο

Συνέχεια στη σελίδα 8

Εκτός από τη συλλογικότητα που χαρακτηρίζει το χωριό μας στο χορό, η ίδια συλλογικότητα το χαρακτηρίζει και το χαρακτηρίζει και στο τραγούδι. Τρανή απόδειξη ο Νίκος, η Σοφία, ο Γιάννης και το Χορευτικό.

Η εκδήλωση για την παρουσίαση του Γ' Τόμου «ΚΩΜΙΑΚΗ»

Συνέχεια από τη σελ. 7

και ότι χάρηκε που βρήκε μέσα τη φωτογραφία του παππού της. Γράφω για τις μανάδες, για τους πατεράδες, για τους δασκάλους, που με χαρά μου λένε ότι τα παιδιά, και στο χωριό αλλά και εδώ, χρησιμοποιούν αυτά τα βιβλία για τις σχολικές τους εργασίες και με περιφάνεια μιλούν για το χωριό τους.

- Είναι λοιπόν αυτά τα βιβλία καταγραφή και απαύγασμα ενός διαρκούς αγώνα, η κραυγή της αγωνίας όλων μας γι' αυτούς τους ιστορικούς τόπους.

- Είναι κι αυτό ένας λόγος που επιβάλλεται να προχωρήσουμε στην ίδρυση του Μουσείου της Ιστορίας και του Πολιτισμού της Κωμιακής.

Χαίρομαι γιατί ο Σύλλογος υιοθέτησε αμέσως την πρότασή μου αυτή και αποφασίσαμε τα έσοδα από την πώληση αυτού

του βιβλίου να διατεθούν για το σκοπό αυτό.

Θέλουμε να φτιάξουμε ένα ίδρυμα που θα συγκεντρώνει, θα μελετά, θα ερευνά, θα διοργανώνει εκδηλώσεις. Θέλουμε το Μουσείο να είναι όχι μόνο εκθεσιακός χώρος, αλλά ιστορικό αρχείο, σπουδαστήριο, σχολείο της ιστορίας και του πολιτισμού του χωριού μας και είμαι αισιόδοξος ότι θα τα καταφέρουμε. Αρκεί να πιστέψουμε στην ιδέα αυτή και να προσπαθήσουμε.

Με βοήθησαν πολλοί, πάρα πολλοί, για τη συγγραφή αυτού του τόμου. [...]

Αγαπητοί συγχωριανοί και φίλοι,

Αξίζει νομίζω να συνεχίσουμε αυτό τον αγώνα για τη γενέθλια γη μας, ως ενεργοί πολίτες, ως επιστήμονες, ως πνευματικοί άνθρωποι.

Αξίζει να τον συνεχίσουμε για την Ηλέκτρα, για την Αθηνά, για την Έλσα, για τη Στέλλα, για τη

Ο βιτζηλαιδίτικος δεν είναι απλώς φοκλόγ και θέαμα, είναι μέρος της μοναδικής μουσικοχορευτικής κωμιακτικής παράδοσης.

Μαρία, για την Κατερίνα, για τον Γιώργο, για τα παιδιά μας, για τα παιδιά της Κωμιακής, για τα παιδιά της Νάξου.

Κατοικούμε αυτά τα νησιά, τις Κυκλάδες, που είναι ο ωραιότερος τόπος της γης, που είναι τό-

ποι ιδιαίτερα ευαίσθητοι οικολογικά και πολιτιστικά, όπου η φύση και ο άνθρωπος δημιούργησαν διά μέσου των αιώνων και μας άφησαν αριστουργήματα σε μια αξιοθαύμαστη αρμονία.

Εμείς όμως οι πολίτες της λε-

γόμενης σύγχρονης εποχής έχουμε διαταράξει αυτή την αρμονία και η καταστροφή είναι πρωτοφανής και ανεπανόρθωτη κι αυτό πρέπει να σταματήσει, αν θέλουμε να αφήσουμε κάτι από αυτό τον κόσμο, τον μικρό τον μεγάλο του ποιητή, στις γενιές που έρχονται, αν θέλουμε να νταντουλήσουμε το βάλτο, όπως λέει ο Μανόλης Γλέζος στο παρακάτω ποίημά του.

Γεια σας και χαρά σας Χωριανοί
Να νταντουλήσουμε το βάλτο κινήσαμε

και ν' αποθέξουμε στη στράτα τον πόνο τον πικρό.

Ξυπνάτε οι μεροκοιμησιόρηδες.
Βάλτ' ένα χέρι από καρδιάς.

Στο μπρόβγαλμα ανεμένει μας η μέρα ν' η γλυκιά.

Θωρείτε τα κοπέλια πώς αγναδιάζουσι αμπρουστά;

Αλέστα και φωνάζουσι μας.

Η νεολαία πλαισιώνει το Σύλλογό μας και δημιουργεί

Η μόνη προσπάθεια και ο στόχος των Διοικητικών Συμβουλίων του Συλλόγου διαχρονικά, να φέρει τους νέους και τις νέες μας κοντά του, φράνεται πως άρχισε να γίνεται πραγματικότητα. Η νεολαία μας, εκτός από τη συμμετοχή της στην έκδοση της εφημερίδας, δραστηριοποιείται με επιτυχία και σε άλλους τομείς.

Πρόσφατα και εν όψει του Τουριστικού Πανοράματος 2005 στον Πειραιά, συσκέφθηκε, σχεδίασε και κυκλοφόρησε ένα καλαίσθητο τετράπτυχο, που βοηθά τον επισκέπτη της Νάξου, να γνωρίσει την Κωμιακή, τον Απόλλωνα και όλη την περιοχή της

πρώην κοινότητας Κορωνίδας.

«Νάξος, Κορωνίδα-Κωμιακή, Απόλλωνας. Διακοπές και στο βουνό... και στη θάλασσα!» είναι η εισαγωγή του τετράπτυχου που μας ενημερώνει και μας ξεναγεί για όλα τα αξιοθέατα της περιοχής μας.

Συντελεστές αυτής της καλαίσθητης έκδοσης οι νεολαίοι Μανόλης Νικ. Φιλιππουπολίτης, Μαρία Εμμ. Βιτζιλαίου, Γιώργος Ν. Μυλωνάς. Σχεδιασμός από τη Φλώρα Βιντζιλαίου και χρηματοδότης (ποιοι άλλος;) Σύλλογος Κορωνίδας Νάξου. Αξιοι συγχωριανών όλων σας!

Νικηφόρος Φιλιππουπολίτης

ΚΟΥROS PRODUCTION

ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΚΑΛΥΨΗ για κοινωνικές εκδηλώσεις (Γάμους-Βαπτίσεις κλπ.)

με mDV ψηφιακή κάμερα (3< <D) από πτυχιούχο και έμπειρο εικονολήπτη τηλεοπτικών σταθμών και ΣΤΟΥΝΤΙΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΙΚΟΝΑΣ-ΗΧΟΥ.

Δημιουργία ταινιών σε DVD και V-CD, VHS, Hi8, miniDV.

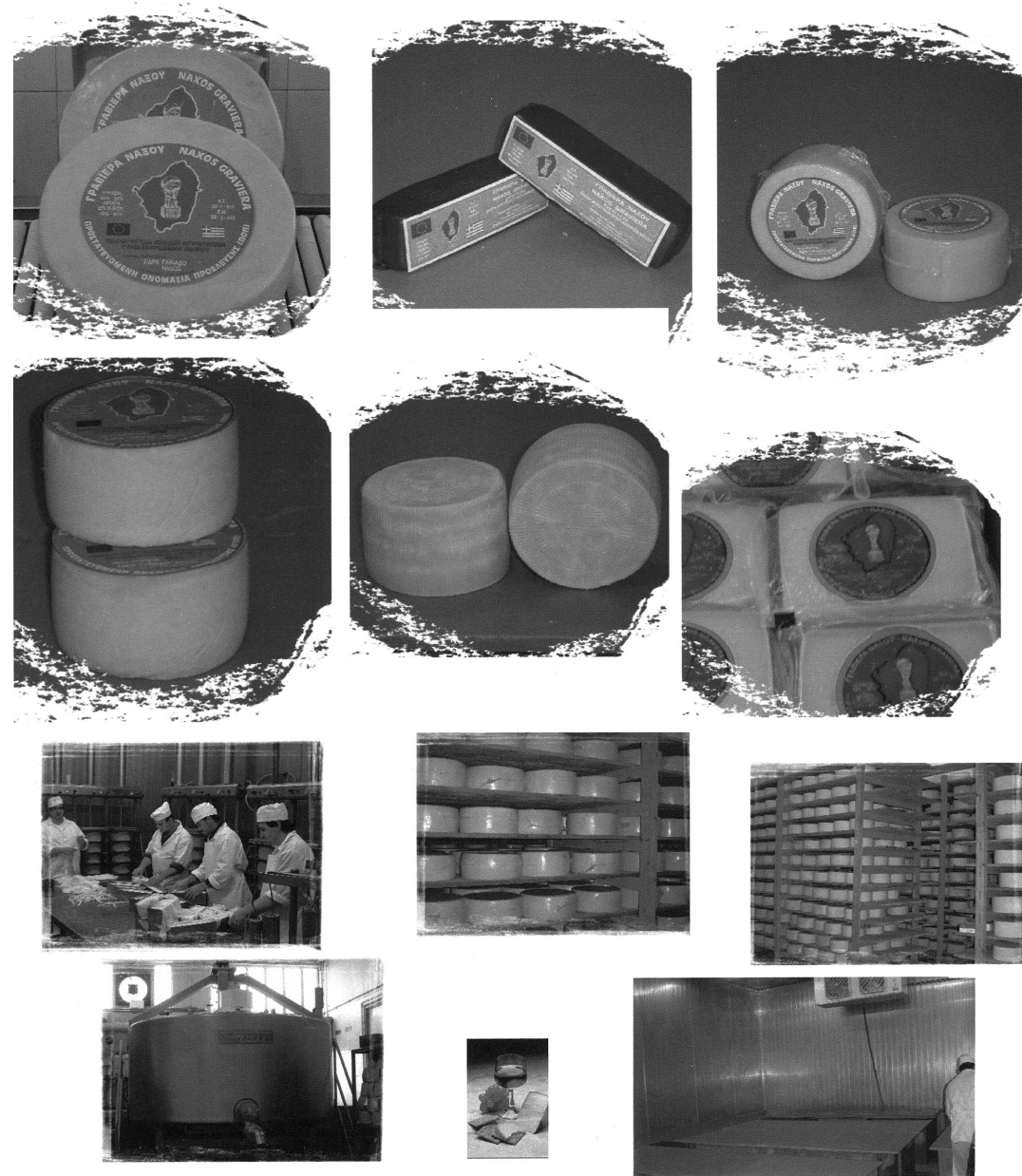
Τηλ.6972-630070

ΕΝΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ ΝΑΞΟΥ

ΕΔΡΑ: ΓΛΙΝΑΔΟ ΝΑΞΟΥ

Τηλ.: 22850-42221, 22850-22883, Fax: 22850-41096

☑ Η φωνή των 25 αγροτικών συνεταιρισμών και των 3.500 νοικοκυριών του Επαρχείου μας.

☑ Ησύγχρονη συνεταιριστική παρεμβατική δύναμη στην αγορά αγροτικών εφοδίων στη Νάξο για 80 συνεχή χρόνια.

☑ Ημεγαλύτερη ΒΙΩΣΙΜΗ οικονομική μονάδα των Κυκλάδων προστατεύει το εισόδημα του παραγωγού από τη βαρβαρότητα των όρων της σύγχρονης αγοράς.

☑ Αρωγός, με συγκεκριμένες πρακτικές συμπαράστασης στα προβλήματα κάθε παραγωγού.

☑ Αντιστέκεται στις πιέσεις κάθε είδους συμφερόντων, που απαξιώνοντας τον συνεργατισμό, προσβλέπουν σε επέλαση στην τσέπη των αγροτών.

☑ Παραγωγός τυροκομικών Προϊόντων Ονομασίας Προέλευσης με συνεχή αύξηση της παραγωγής τους, περιζήτητων σε όλη την Ελλάδα.

☑ Συντεταγμένη στα ευρωπαϊκά standards παραγωγής και τυποποίησης, επενδύει καθημερινά στον εκσυγχρονισμό και στην διαχρονική διασφάλιση των όρων HACCR.

☑ Προστατεύει το περιβάλλον με τη λειτουργία βιολογικού καθαρισμού στο τυροκομείο και χρήσης ουσιών προβλάστησης πατατοσπόρου φιλικές προς το περιβάλλον.

☑ Προστατεύει το περιβάλλον με τη λειτουργία βιολογικού καθαρισμού στο τυροκομείο και χρήσης ουσιών προβλάστησης πατατοσπόρου φιλικές προς το περιβάλλον.

☑ Προσανατολισμένη πολύ σύντομα να συμπεριλάβει στο μελλοντικό πλάνο της, ουσιαστική παρέμβαση στα προϊόντα της κεντρικής και ορεινής Νάξου.

☑ Αποφεύγει τις προκλήσεις, προσπαθεί να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, είναι η ήρεμη και σίγουρη δύναμη... είναι η δική σου ΟΡΓΑΝΩΣΗ... ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΣΕ ΤΗΝ!...

Δυο λέξεις για το βιβλίο «ΚΩΜΙΑΚΗ», Τόμος Γ'

Του καθηγητή του Παν/μίου Αθηνών **Γιάννη Προμπονά**

Αγαπητέ κύριε διευθυντά, κατά την παρουσίαση του βιβλίου «ΚΩΜΙΑΚΗ», τόμος Γ', που πραγματοποιήθηκε στις 16 Απριλίου στο φιλόξενο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Γαλατσίου σε μια άριστα οργανωμένη από την εξαιρετή εκπαιδευτικό κ. Βέτα Βιτζηλαίου εκδήλωση-αναβάπτισμα στις κωμιακτικές πολιτιστικές ρίζες δεν μπόρεσα να πω, λόγω ελλείψεως χρόνου, δυο λέξεις για το ξεχωριστό βιβλίο που είχα ήδη διαβάσει και αποδελτιώσει. Γι' αυτό σας τις αποστέλλω προς δημοσίευση (αν υπάρχει χώρος) στην περίφημη πια «ΚΟΡΩΝΙΔΑ», περίφημη για το τόσο πλούσιο και το τόσο ενδιαφέρον υλικό που περιέχει.

Οι προδευτικοί σε όλες τις εκδηλώσεις του βίου Κωμιακίτες είναι παντός επαίνου άξιοι και πρώτιστα το παν(ν)άξιο τέκνο της Κωμιακής, ο κ. Νίκος Λεβονιάνης, που επί μακράν σειράν ετών υπηρετεί τον τόπο αθόρυβα, χωρίς τυμπανοκρουσίες, με πάθος και ανιδιοτέλεια (είδος εν ανεπαρκεία σήμερα). Το βιβλίο «ΚΩΜΙΑΚΗ» τόμος Γ', συνέχεια των τόμων Α' και Β', εξίσου πολυσελίδων και σημαντικών, είναι πνευματικός άθλος πρώτου μεγέθους, πρωτόγνωρος για την πνευματική ιστορία του τόπου. Η Κωμιακή, το χωριό με τους φίλεργους, φιλόξενους και προδευτικούς κατοίκους ευρίσκεται αυτή τη στιγμή στην πνευματική πρωτοπορία του νησιού και γίνεται παράδειγμα προς μίμηση για άλλα χωριά της Νάξου με πολυανθρωπότερο δυναμικό που όμως σε πολιτιστικές εκδηλώσεις με ουσιαστικό περιεχόμενο έχουν μείνει πίσω.

Και οι 36 εργασίες που περιέχει ο τόμος είναι σημαντικές. Ιδιαίτερα με εντυπωσίασε η εργασία του κ. Παναγιώτη Λιανή που φέρει τον εύλωτο τίτλο «Η Μελισσοκομία στην Κωμιακή. Άνθρωποι - Τόποι - Εμπειρίες - Αυθεντικές διηγήσεις». Ο κ. Παναγιώτης Λιανής δεν είναι μόνο δεξιός (δηλαδή επιδέξιος) χειρουργός

ιατρός (εμπειρία της χειρουργικής του δεινότητας έχει ο υποφαινόμενος και του είμαι ευγνώμων), πραγματικός χρυσόχερης, είναι και έξοχος χειριστής του λόγου με ευρύτατο κύκλο ενδιαφερόντων, όπως αποδεικνύει η αρθρογραφία και σχολιογραφία του στην «Κ(κ)ορωνίδα» του ναξιακού Τύπου. Αλλά ο κ. Λιανής με την παραπάνω μελέτη του αναδεικνύεται και σε άριστο γνώστη της μελισσοκομικής τέχνης. Το άρθρο του κ. Λιανή, εκτενές (σσ. 379-398) και εικονογραφημένο, διαβάζεται μονορούφι, λόγω του εξαιρετικού του ενδιαφέροντος, από τον αναγνώστη, ειδικό και μη. Επιπλέον προσφέρει πολύτιμα στοιχεία και σ' εκείνους που ασχολούνται με τη μελέτη της κραιφώνης γλώσσας μας κεντρίζοντας, όπως οι μέλισσες, το ενδιαφέρον τους να αναζητήσουν την αρχική προέλευση μελισσοκομικών όρων που είναι δυσδιάκριτη σήμερα εξαιτίας του τεράστιου παρελθόντος των όρων αυτών οι οποίοι ως προς τη ρίζα τους είναι συνομήλικοι του μυκηναϊκού τάφρου της Χωστής. Για παράδειγμα ο ακέραθος προέρχεται από το αρχαίο κήρινθος, το κυπάρι από το τυπάρι και αυτό από το αρχαίο τύπος, το ζουμάρι από σμάρι-εσμάριον και αυτό από το αρχαίο εσμός, το ξιφαράκι από το σκυφαράκι και αυτό από το αρχαίο σκόφος, η μπουρμπουλη από το αρχαίο πρόπολις. Από τις λέξεις αυτές μερικές είναι φορείς σπανιότατων φαινομένων της ελληνικής γλώσσας, γι' αυτό και παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Και για να τελειώσω, γιατί ο λόγος για το σημαντικό αυτό βιβλίο δεν τελειώνει εύκολα: Ολόθερμα συγχαρητήρια σε όλους τους Κωμιακίτες που επάξια εκπροσωπεί ο δραστήριος Σύλλογος Κορωνιδέας (γρ. Κωμιακής) Νάξου και ιδιαίτερα στους συνεργάτες του τόμου και τον πρωτομάστορα αυτής της μνημειώδους έκδοσης κ. Νίκο Λεβονιάνη.

Η σκολιανή κουκούλα

Το μωρό που κρατάει η Ηλέκτρα είναι μια σύγχρονη κούκλα... Ξαδέρφη ίσως της Barbie. Η κουκούλα όμως είναι παμπάλαια. Η σκολιανή, όπως την έλεγαν, αφού την φορούσαν στα μωρά μόνο όταν τα πήγαιναν στην εκκλησία για να κοινωνήσουν. Η συγκεκριμένη είναι υφαντή και η ιστορία της ξεκινά από την προγιαγιά μου τη Στελιανίτσα (του Βασίλη του Μάρκου), που προφανώς την ύφανε. Την προίκισε κατόπιν στη γιαγιά μου την Αλισάφη (του Μητσονικόλα). Εκείνη με τη σειρά της την έδωσε στη μάνα μου (Τρυφερομανώλενα) για να καταλήξει στη συλλογή της κόρης της Ελισάβετ. Κανονικά πρέπει να την πάρει η Στέλλα Παπαδοκοστοπούλου, σύμφωνα με τους νόμους της διαδοχής. Έλα όμως που το Ηλεκτράκι θέλει κι εκείνο... Για να αποφευχθεί... ενδοοικογενειακή σύγκρουση, προτάθηκε να δωρηθεί στο υπό ίδρυση Μουσείο Πολιτισμού και Ιστορίας του χωριού. Ποιος το πρότεινε; Μα το ίδιο το Ηλεκτράκι, και μάλιστα πακέτο με την κούκλα...

Παναγιώτης Λιανής

Ο χαιρετισμός του Έργη στη βιβλιοπαρουσίαση

Αγαπημένοι συγχωριανοί, φίλοι του Συλλόγου και καλεσμένοι,

Με την ευκαιρία της παρουσίασης ενός ακόμα βιβλίου για το χωριό μας, θα 'θελα και ώ να συχαρώ τον πρωτεργάτη όλης εφής της δουλειάς, το συμπαιτριώτη μας το Νίκο το Λεβονιάνη για 'φτην του τη μπροσπάθεια, που όπως καταλαβαίνει καένας με μια ματιά που θα του ρίζει, δεν είναι καθόλου εύκολο ν' ανεμαζέψεις όλα εφτά τα ντοκουμέντα και να τα ταιριάξεις με τέθιο ντρόπο ώστε να καταφέρεις εφτό το αποτέλεσμα. Επίσης ένα μεγάλο μπράβο σε όλοι όσοι εσυβάλλανε σ' εφτή τη δουλειά και ιδιαίτερα στο Σύλλογο του χωριού μας, που από την ίδρυσή ντου μέχρι σήμερα αγωνίζεται και παλεύει για το χωριό.

Πιστεύω πως καένας μέχρι σήμερα δε νείχενε σκεφτεί να κάμει τέτοια δουλειά, μάλιστα σε μια εποχή που τα ήθη και έθιμα και οι παραδόσεις έρχουντε και περέχουντε...

Ο φίλος και συχωριανός μας ο Νίκος μαζί με όλοι που τότε βοηθήσανε, κατάρθωσανε σε τρία μέχρι τώρα βιβλία να μαζέψει ό,τι ήτανε δυνατό από φωτογραφίες και αποκόμματα εφημερίδα, μέχρι ιστορίες τω μπαλαϊώ και αναφορές για όλα τα σία, και να παρουσιάσει μια δουλειά σωστή και ολοκληρωμένη και με σκοπό, απ' ό,τι μαθαίνω, τη βοήθεια για την ίδρυση του Μουσείου της Κωμιακής. Και το Μουσείο είναι απαραίτητο και ήπρεπε να 'χει ενεί για τη μπροβόλη και τη μπροσώθηση του τόπου. Εν τοσούτω... κάλλιο αργά παρά ποτέ...

Και για να μη ντα πολυλογούμενε, θα 'θελα με την ευκαιρία να δώκο και μια συμβουλή... ο τόπος μας, η Κωμιακή, εγέννησενε κι ανέθρεψενε γενεές και γενεές και ήβγαλενε ανθρώποι που διαπρέψανε όλα τα χρόνια και στη μπροσωπική ντονε ζωή αλλά και όπου πάντα είχανε τη θέληση, την επιμονή και το μυαλό και βαδίζανε με συνείδηση και φιλότιμο και στα δύσκολα και στα εύκολα και εφτό το βλέπομενε ακόμα και σήμερα...

Το παράπονό μου είναι, ότι ο τόπος εφτός που για όλοι μας είναι η ίδια μας η ζωή, ιατί επά τη γνωρίσαμεν (τη ζωή), εγκαταλείφτηκεν και παραμερίστηκεν εκτός αυτού τη Μπολιτεία, πιο πολύ από εμάς τοσο ίδιο σε μια μπροσπάθεια δήθεν ν' απολαύσαμεν τη πόλης τα καλά...

Δικαίωμα βέβαια του καθενός, αλλά όπως πάνε οι καιροί, τα πράματα δε θα 'ναι πάντα τα ίδια και άμα έρθει η ώρα να ξαναυρέψομεν το χωριό, το βέβαιο θα 'ναι ότι θα μας σε πικράνει πολύ... Θέλω, λοιπόν, να προτρέψω το γκαθένα από τη θέση ντου να βοηθά σε ό,τι μπορεί το ντόπο, όχι τόσο οικονομικά κ αι υλικά, όσο ηθικά και ιδεολογικά, ώστε να μπει στη συνείδηση του καθενός ότι υπάρχει προοπτική και μέλλον στην Κωμιακή, όχι βέβαια για να ενεί Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά για τη δημιουργία μιας καλής και αποδοτικής δουλειάς και μιας καλής και τίμιας οικογένειας, που είναι πιστεύω το βασικότερο...

Συχαρητήρια και πάλι σε όλοι σας και περιμένουμε να δούμενε ακόμα περισσότερα, ιατί το χωριό είχεν, έχει και θα 'χει ιστορία όσο υπάρχουνε Κωμιακίτες που το αγαπούνε και το στηρίζουν...

Με αγάπη, Έργης

Ολοκληρώνεται το CD με τα «Κωμιακίτικα»

Στο τελικό στάδιο μπήκε η έκδοση του CD με τα «Κωμιακίτικα», που θα εκδώσει ο Σύλλογος. Έχουν επιλεγεί μουσικά οργανικά κομμάτια, που αποτέλεσαν τη βάση της Ναξιώτικης μουσικής, τραγούδια παραδοσιακά και τσαμπούνα.

Προσφέρθηκαν ευγενικά και τραγούδησαν ο Νίκος Χατζόπουλος, η Σοφία Αλιμπέρτη, η Βούλα Λυερού και ο Γιάννης Βιτζηλαίος. Βιολί παίζει ο Νίκος Χατζόπουλος και τσαμπούνα ο Μιχάλης Αλιμπέρτης.

Αξίζει να τονίσουμε ότι ο Γιάννης Βιτζηλαίος και ο Μιχάλης Αλιμπέρτης ήρθαν από το χωριό αποκλειστικά για να συμμετάσχουν.

Την ενορχήστρωση κάνει ο Νίκος Χατζόπουλος και την ηχογράφηση ο ίδιος και ο αδελφός του Γιώργος.

Το CD τα περιλαμβάνει τα παρακάτω, πράγμα που τελικά θα εξαρτηθεί και από τη διάρκεια τους, λόγω του περιορισμένου χώρου που έχει ένα CD:

1. Σκοπός του γάμου (οργανικό)
2. Τραγούδια του τραπεζιού του γάμου
3. Πατινάδα
4. Ρούσκο (οργανικό)
5. Εγώ μια κόρη αγάπησα
6. Μπροβάλετε στα δώματα
7. Βιτζηλαιαδίστικος (οργανικό)
8. Κοτσάκια (τσαμπούνα)
9. Στην Τραγαία θα κατέβω
10. Μπάλλος-Μαστίχα (οργανικό)
11. Της κούνιας
12. Κακοπαντρεμένος
13. Του θέρους
14. Του ψαρά παιδί (τσαμπούνα)
15. Συρτο-μπαλλο (τσαμπούνα)
16. ΛΑ (οργανικό)

Χορεύετε;...

Ο παραδοσιακός χορός είναι από τις ανθρώπινες δραστηριότητες στις οποίες ο άνθρωπος δίνεται ολοκληρωτικά: σώμα, καρδιά και πνεύμα. Είναι δοκιμασμένος στο χρόνο και κουβαλάει όλα τα στοιχεία που αποτελούν την πολιτιστική ταυτότητα του κάθε τόπου: τα ήθη, τα έθιμα, τον τρόπο ζωής, τις φορεσιές, τις εργασίες, το βιοτικό επίπεδο, τις προσημονές, τις ελπίδες, τη λαϊκή σοφία.

Έτσι και οι Κωμιακίτικοι χοροί αποτελούν ένα πρώτης τάξεως μάθημα μέρους της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Πολύ περισσότερο στις μέρες μας, όπου παρατηρείται μια τάση τυποποίησης των παραδοσιακών χορών, ώστε να κρατήσουν το φολκλορικό τους μόνο ενδιαφέρον, με αποτέλεσμα να αργοσβήνουν τα ιδιαίτερα τοπικά στοιχεία. Δεν είναι όμως άδικο ενώ γίνεται μία μεγάλη προσπάθεια ανάδειξης των ιστορικών και πολιτιστικών στοιχείων της Κωμιακής να ξεχνάμε τη χορευτική της παράδοση;

Ο μόνος τρόπος για να συνεχίσουν την πορεία τους στο χρόνο ο κωμιακίτικος συρτός, ο μπάλος, το βιτζηλαιαδίστικο, η κωμιακίτικη βλάχα και τα κοτσάκια είναι οι νέες γενιές να μάθουν να εκφράζονται μέσα από αυτούς. Πράγμα καθόλου δύσκολο, αφού η ζωντάνια και ο αυθορμητισμός, η απλότητα και η αυθεντικότητα που τους χαρακτηρίζει, ταιριάζουν απόλυτα στην παιδική ψυχοσύνθεση.

Καλούμε λοιπόν όλα τα παιδιά ή και όσους νιώθουν παιδιά ακόμα, να έρθουν στο Σύλλογό μας για να μάθουμε όλοι μαζί να χορεύουμε με τον τρόπο των παππούδων και των γιαγιάδων μας... με τον Κωμιακίτικο τρόπο!...

Μαθήματα παραδοσιακών χορών για παιδιά γίνονται κάθε Σάββατο στις 6 μ.μ. στην αίθουσα του Συλλόγου.

Χορέψετε, χορέψετε, παπούτσια μην λυπάστε...

Μη βλέπεις όλα αυτά τα λείψανα, που κατά καιρούς σηκώνονται, προσποιούμενα, τάχα μου, ότι χορεύουν. Αυτό δεν είναι χορός. Μιλώ για ένα χορό, που τα σηκωμένα χέρια μας θα είναι τόσο ψηλά όσο του Προμηθέα. Και όταν θα γυρίζουμε τις ελικοειδείς προς τα επάνω στροφές μας, μαζί μας θα στρέφεται και όλος ο κόσμος. Και όταν θα φωνάζουμε το «ώπα», θα τρέχουν τα ερπετά κι οι βδέλες, να βρουν άκρη για να κρυφτούν. Τέτοιο χορό θέλει η ζαλισμένη κοινωνία μας, για να «πετάξει». Σε τέτοιο χορό σας καλώ όλους.

Να λοιπόν, τι χορό χρειάζεται

για να αναστηθεί ο κόσμος. Ένα χορό ο οποίος θα έχει όλα τα βήματα, που περπάτησε ο άνθρωπος. Θα έχει τις απογοητεύσεις, αλλά, κυρίως, θα έχει τους ενθουσιασμούς. Μας δείχνουν μια φωτογραφία θολή της ανθρωπότητας, που έχει τραβηχτεί με ειδικά φίλτρα. Όμως εμείς πρέπει να πατάμε τα ποδάρια μας πάνω στη γη. Ο άνθρωπος μόνο με το χορό ξεκολλάει... ασ βαρέσουν οι μουσικές. Στην πρώτη στροφή μπορεί να φανεί λίγο, στη δεύτερη, στην τρίτη, στην τέταρτη, όμως στροφή, θα αρχίζουν να χορεύουν μαζί μας όλοι.

Μ.Ν.Φ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις

- Η Καλλιόπη Κων. Κορρέ, σύζυγος του Παναγιώτη Πέτρου (εγγονή του Φαβατσομανώλη), γεννήθηκε στην Αθήνα αγοράκι στις 15.3.05.
- Ο Δημήτριος Πουλακίδας, γιος της Ειρήνης του Αουσιτιτσόεργη και η Χριστίνα Καραντώνη απέκτησαν γιο στις 16.4.2005.
- Η Άννα Μυλωνά, κόρη του Βασίλη του Αουσιτιτσόεργη και ο Μάνος Φαϊτάκης απέκτησαν κόρη.
- Ο Μάκης Βαρδαξόγλου του Ευστρατίου και η Σοφία Λεβογιάννη (του Γιώργου της Τρυφεροσοφίας) απέκτησαν τον Απρίλιο αγοράκι.

Βαφτίσεις

- Η δεύτερη θυγατέρα του Στάθη Γ. Σιδερά, καθηγητή ΤΕΙ Παν/μίου Κρήτης, και της Ελισάβετ Ανδρή, παιδιάτρου, εβαπτίστη, εμυρώθη και έλαβε όνομα Αικατερίνη-Ευαγγελία-Σοφία από την εκλεκτή ανάδοχο οικογένεια του Εφρέτη Διοικ. Δικαστηρίων κ. Κώστα Σιδερά στον

Εις μνημόσυον αιώνιον έσται δικαίος

Επιμέλεια: **Παναγιώτης Λιανής**

Γαρυφαλιά Ιωάν. Μπαρδής (του Γιακουμάκη)

«Αναστάσεως ημέρα! Λαμπρινόθωμεν λαοί! Πάχα κυρίου Πάσχα!» ακούσαμε να ψάλλει η καλλιφωνη χορωδία, αντί του συνθησμένου «Αι χείραι σου εποίησάν με και επίλασάν με», και παρά το ότι το μουσικό άκουσμα της δυπλότροπης τετραφωνίας δεν είναι οικείο για εμάς τους Κωμιακίτες, που ανατραφίκαμε με τα ανατολικά ακούσματα της βυζαντινής υμνωδίας, η ουσία του επινίκιου αναστάσιμου ψαλμού για τον «εν τα σταυρώ τας χείρας εκτεινάντα, μας γέμισε με συγκίνηση, αφού μας έφερε στο νου συνειρμικά τα ευλογημένα χέρια της μαμής, της Γαρυφαλιάς.

Τα ευλογημένα χέρια που μας χάρισαν το πρώτο άγγιγμα της ζωής.

Τα ευλογημένα χέρια που μας έδωσαν το πρώτο χάδι.

Τα ευλογημένα χέρια που μας καλωσόρισαν στη ζωή, που μας ακούμπησαν στοργικά και μας ψιλάρισαν πριν ακόμα και από την ίδια τη μάνα μας.

Σ' αυτά τα πάνσοπτα και πανσεβάσσια χέρια, που τη μέρα της Λαμπρής έγιναν αγγελικές φτερούγες για να πετάξει στην αιωνιότητα, ήρθαμε σήμερα εδώ να καταθέσουμε την ευγνωμοσύνη μας μαζί με τον τελευταίο ασπασμό.

Την ευγνωμοσύνη και την αναγνώριση ενός ολόκληρου χωριού για το τεράστιο κοινωνικό έργο που η αξιομακάριστη πρόσφερε απλόχερα, με συνέπεια, εντιμότητα, ανιδιοτέλεια και απαράμιλλη προθυμία.

Μαζί με τα παιδιά της, τα εγγό-

Άγιο Ανδρέα Λαμπρινής στις 8 Μαΐου.

Γάμοι

- Ο Κώστας Χωριανόπουλος (του Κατσουλοέργη) και η Κατερίνα Ψαρρά, από το Φιλώτι, παντρεύτηκαν τη Δευτέρα της Λαμπρής στη Θεοσκεπαστή.

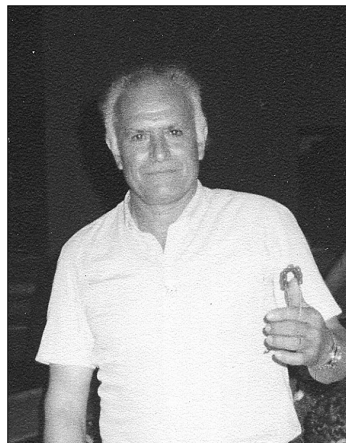
Θάνατοι

- Πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα μετά από μεγάλη περιπέτεια της υγείας του ο Μανώλης Λυγερός του Γεωργίου, εγγονός του Λυερομανώλη.

Προσφορές

- Η οικογένεια του Γεωργίου Αγγελή προσφέρει για το Λαογραφικό Μουσείο 100 ευρώ, εις μνήμη του αείμνηστου αδερφού του Κωσταντίνου Αγγελή.
- Η οικογένεια της Παρασκευής του Νικολιδάκη προσφέρει 50 ευρώ για ενίσχυση της «Κ».

Κωνσταντίνος Αγγελής

Είναι μεγάλη ατυχία να μη γνωρίσεις τον παππού σου, αλλά μεγάλη τύχη να μάθεις γι' αυτόν από πρώτο χέρι. Από τον θείο τον Κωστή, που οι Κωμιακίτες αποκαλούσαν «ο Γληροκώτσος». Ήμουν 2½ χρονών όταν έφυγε ο παπούς μου, ο Γληροέργης, είχα όμως έναν άνθρωπο που του έμοιαζε πολύ: πρώτα στην καλοσύνη και μετά στη μορφή, και τον έχασα κι αυτόν τώρα.

Ήταν ημέρα Παρασκευή 8 τ' Απριλίου όταν ο Κωσταντίνος Αγγελής (Γληροκώτσος) έφυγε απ' τη ζωή. Ήταν ένας άκρως κοινωνικός άνθρωπος. Τα αστεία του και το κέφι του ήταν γνωστά στο χωριό. Ήταν ένα απ' τα πρωτοπαλικάρα της Κωμιακής, αφού σήκωνε τον «κύλινδρο» που κυλούσαμε πάνω απ' τα δώματα. Όλοι περίμεναν τη Μεγάλη Βδομάδα να ψάλλει την «Ζωή εν τάφω». Απ' τη φωνή του έτριζε η εκκλησία. Κάποια χρόνια δούλευε μαζί με τον αδελφό του, στο καφενείο. Κέρναγε και έκανε λογοπαίγνια με όλους τους συγχωριανούς του. Ένας συχνός διάλογος που έκανε όλους να γελούν, όταν τελειώνει το νερό στη λαίνα, είναι ο εξής:

—Κώρτσο, βάλε ένα ποτήρι με νερό.

—Στο τζίγκασμα! Ποιος θα πάει να φέρει και σε μένα;

Τα δύο αδέρφια δούλευαν σκληρά μαζί, αλλά η φτώχεια τους χώρισε. Ο Κωστής φεύγει μαζί με την οικογένεια του για τη Χώρα, όπου πιάνει δουλειά στο Βαλινδρά. Όταν ο μεγάλος του γιος, ο Γρηγόρης, θα έδινε εξετάσεις για το πανεπιστήμιο «Ξεντεύεται» για την Αθήνα. Δούλεψε στο Βελλή, σ' ένα εργοστάσιο που έφτιαχνε σχοινιά. Μια δουλειά που απαιτούσε πολύ δύναμη και αντοχή. Και την είχε! Ήθελε τα παιδιά του, ο Γρηγόρης, η Κατερίνα και η Σοφία, να μεγαλώσουν με τις καλύτερες προϋποθέσεις. Καμάρωσε το γιο του καθηγητή και μαζί με εκείνον όλη η Νάξος έχει να λείει για την εκπαιδευτική και επιστημονική του επάρκεια. Για το ήθος και την εντιμότητα. Έλαμπε το πρόσωπο του Γληροκώτσου, όμως, περισσότερο με την επιτυχία των τριών εγγονών του στο πανεπιστήμιο.

Έφυγε ευχαριστημένος, γιατί άφησε πίσω του παιδιά και εγγόνια, άξια θαυμασμού και μίμησης.

Καλό ταξίδι, θείε Κωστή!...

MABI

Βασίλειος Κορρές

Σε ηλικία 69 χρονών έφυγε από τη ζωή ένας ιδιαίτερα προικισμένος και αγαπητός άνθρωπος. Προικισμένος από αρετές που του χάρισε απλόχερα ο Θεός και αγαπητός από ανθρώπους που μονάχα τ' όνομά του έφτανε για να αναφωνήσουν «άξιος». Αξιολάτρευτος σύζυγος, πατέρας, πεθερός, παππούς, αδελφός γέμιζε τη ζωή μας με αισιοδοξία και χαρά δίχως να παραπονιέται για τα χτυπήματα της μοίρας του. Κληρονόμοι πλούσιων αξιών και μισητές της ίδιας του της ζωής, θα σε θυμόμαστε αιώνια Βασίλειε Κορρέ.

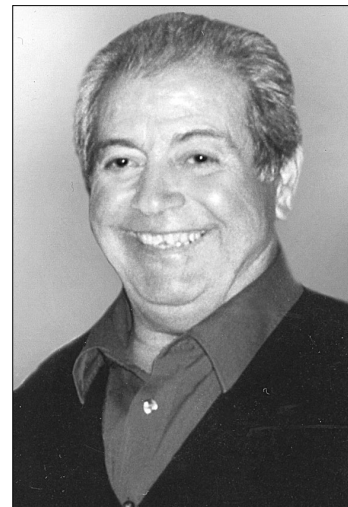
Ο εγγονός σου Σπύρος Στάμιου

Αγαπημέ μου παππού,

Η φετινή Λαμπρή δεν ήταν τόσο χαρούμενη όσο της άξιζε και οι διακοπές μας όχι και τόσο ενδιαφέρουσες μιας και έλειπες από κοντά μας. Θυμάμαι τις προηγούμενες γιορτές που ήσουν παρών και αναλάμβανες τη νοστιμιά του μπιάτουδου, πριν το βάλουμε στο φούρνο, αφού το αλάτι και το πιπέρι έπεφτε άφθονο απ' τα χέρια σου.

Η απουσία σου είναι εμφανής. Ήδη μας λείπουν οι συναρπαστικές ιστορίες σου καθώς και η μοναδική σου ικανότητα να προβλέπεις κάθε πρωί τον καιρό, μόνο με το κοίταγμα της ανατολής.

Από μικρός ήθελες να μάθεις την τέχνη του βιολιού. Όμως το με-

ράκι σου για τη μουσική και οι λίγες σου οικονομίες δεν ήταν αρκετά για να αγοράσεις ένα καινούργιο βιολί και να κάνεις το όνειρό σου πραγματικότητα. Έτσι, η ανάγκη να βγάλεις τα προς το ζην, σε οδήγησαν να γίνεις κουρέας. Εκεί, στο μαγαζί σου, παρέλασαν οι περισσότεροι Κωμιακίτες. Βέβαια το μικρόβιο της τέχνης δεν σου έφυγε. Καθόσουν στο κουρείο σου, τις ελεύθερες ώρες σου, και ζωγράφιζες. Όντας καλλιτεχνική φύση, αποτελούσες πάντα παράδειγμα και εμπνευση στα δικά μου έργα στο σχολείο.

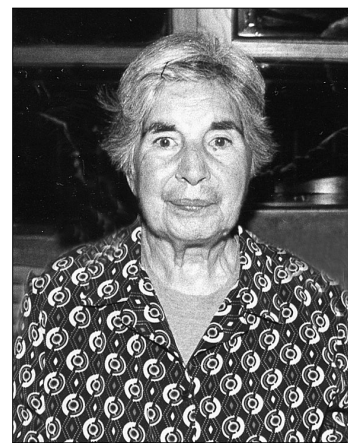
Έφυγες απ' το χωριό για την Αθήνα στα 18 σου χρόνια, ψάχνοντας μια νέα ζωή, μια καινούργια αρχή. Εκεί παντρεύτηκες τη γιαγιά μας τη Ρήτα. Η φτώχεια εκείνης της εποχής, σε έριξε στη δουλειά και με θυσίες κατάφερες να φτιάξεις σπίτι όχι μόνο για σένα και τη γιαγιά, αλλά και για τις δυο σου κόρες, τη Φλώρα και τη Μαρία. Ήσουν άξιος θαυμασμού και μίμησης για την εργατικότητα σου και την προκοπή σου.

Σε όλα ήθελες να βοηθάς, αποτελούσες στήριγμα της οικογένειάς σου και στις δύσκολες και τις εύκολες στιγμές. Το χαμόγελο ήταν πάντα ζωγραφισμένο στα χείλη σου και το καλαμπούρι, σαν γνήσιος Κωμιακίτης, ακουγόταν πάντα απ' το στόμα σου. Καλόψυχος, ευγενικός, χρυσόχερης, πάντα με μια καλοσύνη στο λόγο σου. Δεν βρίσκω άλλες λέξεις για να σε περιγράψω παππού. Ήσουν υπόδειγμα ανθρώπου και παράδειγμα προς μίμηση για μένα και όλα σου τα εγγόνια. Εύχομαι να είσαι ευτυχισμένος εκεί που είσαι τώρα...

Η εγγονή σου Βασιλική Κορρέ

Μην ξεχνάτε τη συνδρομή σας, είναι ο μοναδικός πόρος της εφημερίδας μας.

Η Παρασκευή σύζ. Γιάννη Λεγάκη (η Βούλα του Νικολιδάκη)

Αθόρυβα όπως έζησε, έτσι αθόρυβα έφυγε για την επάναντι μεριά η θειά η Παρασκευή, χωρίς να προλάβει καλά-καλά να χαρεί για όλα όσα κοπίασε και εργάστηκε από μικρό παιδί.

Στη θαυμάσια οικογένεια που δημιούργησε και ανάστησε με τον εξαίρετο συμπατριώτη μας από το Σκαδό, τον απαρηγόρητο Γιάννη Λεγάκη, στα παιδιά, στις νύφες και στα εγγόνια τους αφήνει δυσαναπλήρωτο κενό.

Η Παρασκευή του Νικολιδάκη υπήρξε σπουδαία νοικοκυρά, πρότυπο συζύγου, μάνας και γιαγιάς. Ήταν θυγατέρα του Κωνσταντίνου Κορρέ (του Νικολιδάκη) και της Σοφίας (της Μασουρορήνης). Μεγάλη φαμελιά, από τις καλύτερες του χωριού μας, που αριθμούσε εννέα παιδιά: ο Νίκος, η Κατερίνα, η Παρασκευή, η Ερίνη (η Εργάρενα), η Ζωίτσα (του Φατούρου), η Καλή (του Βλαχοκώτσου), ο Μανώλης (πού τόσο πρόωρα έφυγε), ο Γιάννης και η Ελένη (του Μητσομανώλη).

Η Βούλα, όπως και δεκάδες άλλες Κωμιακοπούλες, ακολούθησε το συνηθισμένο για εκείνη την εποχή (προπολεμικά) δρόμο του ξηνητείου, που ήταν και η μοναδική διεξόδος από τη φτώχεια του χωριού. Έτσι βρέθηκε στην Αθήνα. Εδώ γνώρισε το Γιάννη Λεγάκη, τον οποίο υπομονετικά περίμενε όσο διαρκούσε ο ανταρτοπόλεμος για να παντρευτούν. Ρίξωσαν στο Γαλάτσι, πάλαψαν αντιξοότητες και δυσκολίες, για να δημιουργήσουν μια καλή οικογένεια.

Σ' αυτή την οικογένεια, που της παραστάθηκε τόσο γενναία με απαράμιλλη αφοσίωση μέχρι το τέλος, καταθέτω και από τη θέση αυτή τα πιο θερμά μου συλλυπητήρια. Ας είναι αιώνια η μνήμη της.

Π.Ε.Λ.

Η εφημερίδα μας αισθάνεται την υποχρέωση να ευχαριστήσει και απο τη θέση αυτή όλους εκείνους που συγκινημένοι από τα αφιερώματά της στους ανθρώνους μας που έφυγαν, καταθέτουν από το περίσσευμα των αισθημάτων τους την αναγκαία για μας οικονομική ενίσχυση εις μνημόσυον αιώνιον...

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ

ΚΗΔΕΙΕΣ - ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ - ΣΤΕΦΑΝΙΑ - ΤΑΞΙΔΙΑ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΕΡΑΜΙΩΤΗ & ΥΙΟΥ
 Ηρακλείου 28, Γαλάτσι – Τηλ. 210-2910582, 210-2131706
 Κιν. 6977-416023 ΑΝΟΙΚΤΑ ΚΑΘ' ΟΛΟ ΤΟ 24ΩΡΟ

«Αλωτά γίνεται' επιμελεία και πόνω' άπαντα» Με αδιάκοπη φροντίδα και συνεχή μόχθο όλα κατορθώνονται... (Μενάνδρου, Δύσκολος 862)

Της **Κατερίνας Αλεξ. Μυλωνά**
Φοιτήτριας Φιλοσοφικής-Παιδαγωγικής-
Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών

Στο κατώφλι των Πανελληνίων Εξετάσεων βρίσκονται οι μαθητές της Γ' Λυκείου, εντεινόντας τις προσπάθειές τους για την επιτυχία και την πολυπόθητη θέση στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

Ομολογούμενος το άγχος των μαθητών αυξάνεται και επηρεάζει την απόδοσή τους. Δε θέλουν να απογοητεύσουν τους γονείς τους ή να γευτούν μία προσωπική αποτυχία, με αποτέλεσμα το άγχος να ξεπερνάει τα φυσιολογικά όρια και να χαρακτηρίζεται ως «παθολογικό», όταν συνοδεύεται από έντονους πονοκεφάλους, ναυτίες και αϋπνίες.

Οι μαθητές διανύουν ο καθένας ξεχωριστά ένα ιδιαίτερο εφηβικό μονοπάτι, το οποίο έχει ποικίλους ψυχολογικούς «χρωματισμούς». Εξαιτίας αυτών, το νευρικό τους σύστημα ευαισθητοποιείται αρκετά, με αποτέλεσμα να καθίσταται πιο δύσκολη η αντιμετώπιση του άγχους. Για όλα αυτά, θα πρέπει να ακολουθήσουν βήματα τα οποία θα τους ανακουφίσουν την ψυχή, το μυαλό και το σώμα.

Αρχικά, η προετοιμασία τους

θα πρέπει να στηρίζεται σε ένα καλά οργανωμένο πρόγραμμα μελέτης καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς. Φυσικά με τους γονείς τους μπορούν να συζητήσουν για το άγχος που ενδεχομένως τους ενοχλεί και για κάθε αρνητική σκέψη που το ακολουθεί και εμποδίζει την γνωστική τους συγκέντρωση.

Επίσης, κατά την διάρκεια των εξετάσεων, καλό είναι για τους μαθητές να απαντούν πρώτα στις ερωτήσεις που γνωρίζουν καλά και να προσπαθούν να κρατούν την ψυχραιμία τους σε κάθε δυσκολία που ίσως συναντήσουν με τα θέματα.

Επιπρόσθετα, μετά από κάθε εξέταση, υγιές είναι να αξιολογούν τον εαυτό τους, αναγνωρίζοντας τα λάθη τους και να παραδειγματίζονται έτσι, ώστε την επόμενη μέρα να οραματίζονται την επιτυχία.

Πολλές φορές η διαδικασία των εξετάσεων αγχώνει τόσο πολύ τους μαθητές, με αποτέλεσμα να αποστρέφονται την γνώση, εφόσον την συνδέουν με τα ίδια αρνητικά συναισθήματα που συνοδεύουν και την εξεταστική περίοδο. Αυτές οι λανθασμένες συσχετίσεις δεν θα πρέπει να υιοθετούνται από τους μαθητές, διότι η γνώση, όχι μόνο τους καλ-

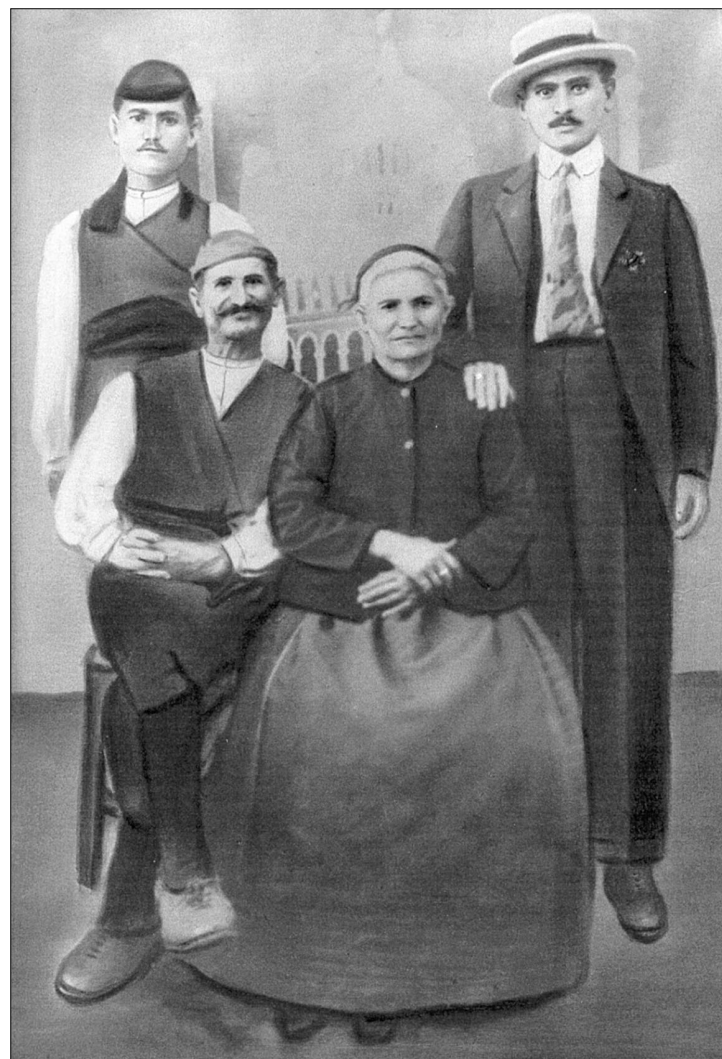
λιεργεί το πνεύμα αλλά και διαμορφώνει ποιοτικά την ζωής τους. Οι εξετάσεις, οι οποίες δεν είναι ούτε οι πρώτες που αντιμετωπίζουν ούτε και οι τελευταίες, τους ενεργοποιούν τις κατάλληλες γνωστικές στρατηγικές, για να μπορέσουν αργότερα να επιλύσουν προβληματικές καταστάσεις. Αρα, είναι ένα ιδιαίτερο στοίχημα με τον εαυτό τους, το οποίο αφορά την αποτελεσματικότητα των δυνατοτήτων τους και το αντίκρισμα αυτών στην ζωή τους και όχι μια αγχογόνος κατάσταση, η οποία τους κάνει να υποφέρουν! Η επιτυχία, η οποία πρέπει να επιδιώκεται από κάθε άνθρωπο, κατακτάται με την συνειδητή προσπάθεια των μαθητών, ανεξαρτήτως αποτελέσματος. Οι εισαγωγικές εξετάσεις λοιπόν, είναι ένα καλό «παράδειγμα ζωής», το οποίο θα εμπειρέχει την προσπάθεια, τον αγώνα, τα όνειρα και τις προσδοκίες των μαθητών, εφόσον ως ενήλικες θα διαδραματίζουν έναν ρόλο στην κοινωνία μας.

«Αναφαίρετον κτήμ' ἐστὶ παιδεία βροτοῖς».

Η παιδεία είναι για τον άνθρωπο το μόνο κτήμα που δεν μπορεί να του αφαιρεθεί κανείς (Μενάνδρου Γνώμαι).

Καλή επιτυχία!

παλιές φωτογραφίες

Η οικογένεια των Μουσταζάδων.

Από αριστερά: Δημήτρης Μουσταζάς του Νικολάου, 1898-1992, Νικόλαος Μουσταζάς του Γεωργίου, πέθανε περίπου το 1949, Ειρήνη Ν. Μουσταζά, πέθανε περίπου το 1960, Γεώργιος Μουσταζάς του Νικολάου (Μουσταχοέργης).

Μια ενδιαφέρουσα ανακοίνωση που απευθύνεται στα ΚΕΠ και στους Δήμους Νομού Κυκλάδων

Στόχος

Για να κριθεί κάποιος δικαιούχος του συγκεκριμένου προγράμματος θα πρέπει:

1. Να είναι νόμιμος κάτοχος γεωργικής εκμετάλλευσης υπεύθυνος για τη διαχείρισή της.
2. Να κατέχει νόμιμα την κυριότητα ή τη χρήση βοσκοτόπων που δηλώνει ότι αξιοποιεί (αν γίνεται ενοικίαση βοσκοτόπων, η διάρκεια της χρήσης πρέπει να είναι τουλάχιστον 5 χρόνια, ενώ αν πρόκειται για κοινόχρηστους απαιτούνται ετήσια παραχωρητήρια τα οποία ανανεώνονται για πέντε χρόνια).

Σημείωση: Οι εκτάσεις δεν θα πρέπει να έχουν πληγεί από πυρκαγιές τα τελευταία τρία χρόνια ή να έχουν κηρυχθεί ως καμένες με απόφαση του Δασαρχείου.

Υποχρεώσεις δικαιούχων

Οι υποχρεώσεις των δικαιούχων

που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα είναι οι εξής:

1. Να εφαρμόζουν το πρόγραμμα για περίοδο 5 ετών.
2. Να εφαρμόζουν τους κώδικες ορθή γεωργικής πρακτικής.
3. Να συνάψουν τον αριθμό με αναγνωρισμένο οργανισμό πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων.
4. Να μη μειώσουν τον αριθμό των ζώων τους κατά τη διάρκεια της πενταετίας.
5. Να συνάψουν σύμβαση με γεωτεχνικό σύμβουλο, ο οποίος θα συντάξει σχέδιο περιβαλλοντικής διαχείρισης εκτροφής και θα είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση και την τεχνική υποστήριξη της εκμετάλλευσης.

Υποβολή φακέλων υποψηφιότητας

Για την ένταξη στο πρόγραμμα ο υποψήφιος υποβάλλει φάκελο

στην αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος πραγματοποιείται μια φορά κάθε χρόνο, το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου και η διάρκεια υποβολής αιτήσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 40 εργάσιμες ημέρες.

Ο φάκελος υποψηφιότητας θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- ✦ Αίτηση ένταξης.
- ✦ Παραστατικά νόμιμης κατοχής και χρήσης της εκμετάλλευσης.
- ✦ Ακριβές αντίγραφο της αίτησης δήλωσης του Ο.Σ.Δ. Ε. του τελευταίου έτους.
- ✦ Σχέδιο Περιβαλλοντικής Διαχείρισης Εκτροφής που το έχει συντάξει ο γεωπόνος σύμβουλος.
- ✦ Αντίγραφο σύμβασης με εγκεκριμένο οργανισμό ελέγχου και πιστοποίησης βιολογικών προϊόντων.

Οικονομικές ενισχύσεις

Οι ενισχύσεις καταβάλλονται στους δικαιούχους μια φορά το χρόνο για τα πέντε έτη που διαρκεί το πρόγραμμα ως εξής:

Σημειώνεται ότι οι ενισχύσεις αυτές είναι συμπληρωματικές, δηλαδή ο κτηνοτρόφος θα συνεχίσει να λαμβάνει όλες τις επιδοτήσεις που δικαιούνται και πριν την ένταξή του στο πρόγραμμα της βιολογικής κτηνοτροφίας.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να επικοινωνήσουν με την Αναπτυξιακή Εταιρεία Επαρχίας Νάξου «Αριάδνη Α.Ε.» στα τηλέφωνα 22850-31757 και 22850-31758.

Το φαρμακείο της φύσης

Γράφει η **Πόπη Μυλωνά**

Τελεόφοιτη της φαρμακευτικής σχολής Αθηνών

Κάθε φυτικός οργανισμός παράγει πρωτογενείς μεταβολίτες (κυρίως άμυλο), απαραίτητους για την ανάπτυξή του, καθώς και δευτερογενείς. Σ' αυτούς ανήκει μια μεγάλη κατηγορία ουσιών, όπως τα αλκαλοειδή, οι αλλομόνες, τα τερπένια, που βοηθούν κυρίως στη χημική προστασία του φυτού. Ο άνθρωπος προσπάθησε από αρχαϊότητας χρόνους να εκμεταλλευτεί όσες δραστικές ουσίες έχουν θεραπευτική και όχι τοξική δράση. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το γεγονός ότι ο Ιπποκράτης, ο πατέρας της Ιατρικής, κάνοντας γνωστές τις θεραπευτικές ιδιότητες της ιτιάς, βοήθησε στην απομόνωση του δραστικού συστατικού της μεταγενέστερα και στη συνθετική παραγωγή της ασπιρίνης. Με ανάλογο τρόπο έχουν απομονωθεί και κατόπιν τροποποιηθεί συνθετικά πλήθος φαρμάκων, αν και η διαδικασία είναι χρονοβόρα και πολυδάπανη.

➤ **Βασιλικός (Ocimum basilicum, οίκ. Labiatae).** Το γνωστό αρωματικό φυτό που κοσμεύει τις κομψοκίτρες αυλές, περιέχει στα φύλλα του αιθέριο έλαιο, πλούσιο σε λιναλοόλη, κιτράλη, πινένιο και καμφένιο. Θεωρείται ότι το εκχύλισμά του (βραστόρι) έχει αντισπασμωδική, στομαχική και διουρητική δράση. Η κύρια χρήση του είναι κατά της δυσπεψίας και της γαστρίτιδας. Αποτελεί ένα άριστο αρωματικό, δίνοντας περισσότερη γεύση στην κομψοκίτρη κουζίνα.

➤ **Μέντα (Mentha piperita, οίκ. Labiatae).** Πόα που καλλιεργείται ευρύτατα, με χαρακτηριστική πιπερώδη γεύση και έντονη ευχάριστη οσμή. Περιέχει αιθέριο έλαιο (μινθόλη και εστέρες μινθόλης), ρητίνη, ταννίνες και πινένιο. Το αφέψημα των φύλλων της χρησιμοποιείται σε αλοιφές, ενώ το έγχυμά της κατά της δυσπεψίας και της γαστρίτιδας. Λόγω της μινθόλης, το αιθέριο έλαιο της χρησιμοποιείται ως αρωματικό σε οδοντόκρεμες, στην αρωματοποιία και την ποτοποιία.

➤ **Τίλιο (Tilia platyphyllos, οίκ. Tiliaceae).** Δέντρο ύψους 30 μ. περίπου, πολύ διαδεδομένο στην Ευρώπη, με χαρακτηριστικό ασθενές άρωμα. Απαντάται αυτοφυές ή καλλιεργούμενο. Το εκχύλισμα αποξηραμένων φύλλων του έχει διουρητική δράση λόγω των φλαβονοειδών που περιέχει. Τα άνθη του έχουν ιδιότητα αντισπασμωδική και υποτασική εξαιτίας των σεσοκωιτερπενίων που υπάρχουν στο αιθέριο έλαιό τους. Η χρήση του είναι ευρύτατα διαδεδομένη στην κοσμετολογία.

➤ **Γλυκάνισος (Pimpinella anisum, οίκ. Umbelliferae).** Μονοετής πόα, αυτοφυής στις μεσογειακές χώρες που στην Ελλάδα καλλιεργείται. Χρησιμοποιούνται οι καρποί του. Το κύριο συστατικό του είναι το αιθέριο έλαιο που περιέχει ανηθόλη, εστραγόλη, ανισαλδεύδη και ανισικό οξύ. Στη φαρμακευτική ύστερα από ειδική κατεργασία, χρησιμοποιείται ως αποχρεμπτικό σε αντιβηχικές καραμελές. Πασίγνωστη είναι η χρήση του σαν διορθωτικό γεύσης και οσμής στην παραγωγή του ούζου.

Αναστάσιμο μήνυμα του Μητροπολίτη Παροναξίας κ.κ. Αμβροσίου

Το Αναστάσιμο Μήνυμα είναι η αιώνια βεβαιότης ότι εις αυτόν τον κόσμο δεν είμαστε μόνοι. Ο Ιησούς Χριστός είναι η συνεχής παρουσία στην Ζωή μας. Αυτή η παρουσία Του εύχομαι να σας συντροφεύει πάντοτε. Η έγκριτος εφημερίδα σας να γνωρίσει καρποφόρον, μακροχρόνιον κυκλοφορίαν, υπηρετούσα το κοινωνικόν σύνολον.

Τα εκ της Αναστάσεως εκπηγάζοντα αγαθοδωρήματα να σας συνοδεύουν και τους αγαπητούς αγαγνώστας.

Μετά Πασχαλίων ασπασμών,
αγάπης και Τιμής
† Ο Παροναξίας Αμβρόσιος

Το αρσενικό τυρί της Νάξου σε ευρωπαϊκούς ρυθμούς... Π.Ο.Π.

Έρευνα-Ρεπορτάζ: Π.Ε.Λ.

Με πρωτοβουλία και συντονισμένες ενέργειες του Εργαστηρίου Γαλακτοκομίας του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών υπό τον καθηγητή κ. Μασούρα και την αμέριστη συνδρομή του Ελληνικού Οργανισμού Γάλακτος (ΕΛ.Ο.Γ.) δρομολογείται η κατοχύρωση του αρσενικού τυριού της Νάξου ως αποκλειστικά ναξιακού Προϊόντος με Ονομασία Προέλευσης (ΠΟΠ).

Ο κ. Μασούρας επισκέφθηκε τον Απρίλιο αρκετά μαντροκαθίσια στην ορεινή Ναξο και όχι μόνο αποκόμισε τις καλύτερες εντυπώσεις, αλλά τις εμπειρίες του από τη ζωντανή επαφή του με τα τυροκομικά τις μετέφερε στο Συνέδριο για τη Μεσογειακή Διατροφή που έγινε στο Ίδρυμα Ερευνών από 20-22 Απριλίου, στο οποίο συμμετείχε με την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα μελέτη που παραθέτουμε.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφέρουμε τη συμβολή στη δρομολόγηση της σπουδαίας αυτής προσπάθειας, του γεωπόνου κ. Μιχάλη Λεβογιάννη, που ειδικεύεται σε γεωργοκτηνοτροφικές μελέτες και ο οποίος με προθυμία συνδύεσε τον κ. Μασούρα στην ορεινή Ναξο. Επίσης ιδιαίτερο ενδιαφέρον εκδήλωσε ο γεωπόνος κ. Βαγγέλης Κουκουζής, πρό-

Κλασικό κωμιακίτικο τυροκομείο.

δρος της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών, ο οποίος παράγει σημαντικό έργο στην Ένωση.

Σε μια εποχή που απαιτείται – και σωστά – από την Ευρωπαϊκή Ένωση να μπει τέλος «στο χύμα», η απόκτηση πιστοποίησης ΠΟΠ για το αρσενικό τυρί αποτελεί βήμα προόδου.

Δυστυχώς ακούγονται και κάποιες φωνές από κάποιους «άσχετους», που παραπληροφορούν τον κόσμο (με συνθήματα και πανά στο Γυμνάσιο της Χώρας) δήθεν στο όνομα της διατήρησης της παράδοσης. Απαιτείται σωστή πληροφόρηση των βοσκών και εδώ ο ρόλος των ΟΤΑ μπορεί και πρέπει να είναι καθο-

ριστικός από δω και πέρα.

Όπως μας είπε ο κ. Μασούρας, όλη η διαδικασία θα μπορούσε να είχε ξεκινήσει με πρωτοβουλία των ΟΤΑ και των τοπικών οργανισμών (π.χ. Αναπτυξιακές Εταιρείες) που θα αναλάμβαναν και την χρηματοδότηση. Το ότι δεν έλαβαν σχετικές πρωτοβουλίες κάνει ακόμα πιο σημαντική την συνδρομή του ΕΛΟΓ, που πέραν των άλλων δυσκολιών έπρεπε να ξεπεράσει και χίλια-δύο γραφειοκρατικά εμπόδια.

Τέλος εξετάζεται η περίπτωση να συμπεριληφθεί στον φάκελο, που θα κατατεθεί μαζί με το αρσενικό τυρί και το ξυνότυρο.

Οι πύργοι της Αγιάς και του Χαλκιού καταρρέουν Έκκληση της «Κορωνίδας»: Οι ιδιοκτήτες πρέπει επιτέλους να αναλάβουν τις ευθύνες τους

Ο Μεσαιωνικός Πύργος της Αγιάς, πραγματικός βιγλάτορας απ' το μεσαίωνα ως τις μέρες μας, κτίσμα των Κόκκων, βρίσκεται ήδη υπό κατάρρευση από το 1992 που κάηκε μαζί με τον ιδιοκτήτη του αείμνηστο Στέλιο Παρραρά, από αμέλεια ή από κάποιους αρχαιοκάπηλους, που ήθελαν να εξαφανίσουν τα ίχνη τους.

Από τότε κι ως σήμερα ο πύργος καταρρέει και κάποια στιγμή, που δεν φαίνεται να είναι μακρινή, θα σωριαστεί σε ερείπια και η Αγιά θα χάσει τον βιγλάτορά της.

Τον είδαμε προ ημερών στην εκπομπή του Μαμαλάκη στο MEGA και πόνεσε η ψυχή μας. Θυμηθήκαμε ότι αυτός ο πύργος

Μπορεί να είναι ιδιοκτήτοι αυτοί οι Πύργοι, είναι όμως παράλληλα μνημεία της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και δεν δικαιούνται οι ιδιοκτήτες τους να τους αφήσουν να καταρρεύσουν. Έχουν ηθική υποχρέωση απέναντι στην ιστορία αυτού του τόπου να τους κρατήσουν όρθιους, πρέπει να αναζητήσουν τρόπους να τους αποκαταστήσουν και αν δεν μπορούν αυτό να το πράξουν, επιβάλλεται από σεβασμό στην ιστορία και την παράδοση, να τους παραχωρήσουν ή να τους δωρήσουν στο κράτος ή την Τοπική Αυτοδιοίκηση, προκειμένου εκείνοι να προχωρήσουν στη διάσωσή τους.

Έχουν ηθική υποχρέωση να συμβάλουν με τον ένα ή τον άλ-

Έτσι ήταν ο περήφανος πύργος, ο βιγλάτορας του Αρχιπελάγους, πριν πληγεί από την αδιαφορία, τη φθορά του χρόνου και την εγγληματική φωτιά...

έχει κάνει τον γύρω του κόσμου μέσα από καρτ-ποστάλ και φωτογραφίες, έχει κοσμήσει τα εξώφυλλα και τα σαλόνια πολλών περιοδικών και βιβλίων και πάνω απ' όλα είναι ριζωμένος βαθιά στις παιδικές μας αναμνήσεις, συνδεδεμένος με τις παραδόσεις και τις ιστορίες για την εύρεση των εικόνων της Παναγίας.

Σκεφτήκαμε ότι πρέπει να κάνουμε κάτι για να σωθεί αυτό το μνημείο του χωριού μας. Ξέρουμε ότι ανήκει στην οικογένεια Παρραρά. Ξέρουμε επίσης ότι τόσο η Πολιτεία, όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση, χρηματοδοτούν την αναστήλωση και αναπαύση τέτοιων μνημείων και επιδοτούν ανάλογες πρωτοβουλίες με σημαντικά ποσά.

Ξέρουμε επίσης ότι από όλους τους φράγκικους πύργους που υπάρχουν στη Νάξο, και είναι αυτοί μερικές δεκάδες, μόνο δύο πύργοι απειλούνται με κατάρρευση: ο πύργος των Κόκκων στην Αγιά και ο Πύργος του Γρατσία στο Χαλκί.

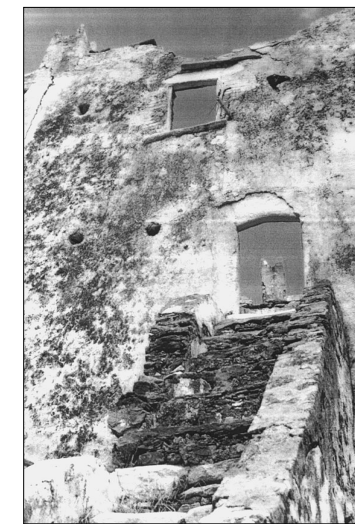
Τους άλλους πύργους τους έχουν αναπαύσει και συντηρήσει οι ιδιοκτήτες τους.

Τέτοιοι πύργοι βρίσκονται στην Απείρανθο, στο Φιλώτι, στους Ακαδήμους, στο Κεραμί, στις Μελανες, στο Γαλανάδο, στον Αμούτη, στις Εγγαρές, στην Ποταμιά, στο Κάστρο της Χώρας και αλλού.

Δεν γνωρίζουμε γιατί οι ιδιοκτήτες αυτών των δύο πύργων τους έχουν εγκαταλείψει.

λο τρόπο στη διάσωση αυτών των μνημείων. Μπορεί να τους ανήκουν νομικά, αλλά ιστορικά και πολιτιστικά είναι κτήμα όλων των ΝΑΞΙΩΤΩΝ και μάλιστα ανήκουν στις γενιές που έρχονται και πρέπει να τους δώσουμε τη χαρά να γνωρίσουν κι εκείνες αυτά τα μνημεία και όχι να τα βλέπουν στις φωτογραφίες.

Κάνουμε έκκληση στις οικογένειες Παρραρά και Γρατσία να δώσουν άμεσα λύση, ώστε να σωθούν αυτοί οι πύργοι. Για μας η πιο σωστή και αποτελεσματική λύση είναι να δωρήσουν τους Πύργους στον Δήμο Δρυμαλίας ή στα Τοπικά Διαμερίσματα Χαλκιού και Κωμιακής αντίστοιχα, προκειμένου να προχωρήσουν στις ενέργειες που απαιτούνται για να αναστηλωθούν.

Δυστυχώς έτσι έχει καταντήσει σήμερα.

Μελέτη της φυσικοχημικής σύνθεσης και θρεπτικότητας του παραδοσιακού «Αρσενικού» τυριού της Νάξου

Μασούρας Θεόφιλος, Κανταράκης Ιωάννης, Ζωίδου Ευαγγελία, Αναστασάκη Ειρήνη, Ακτίπης Τάσος, Ανιφαντάκης Εμμανουήλ

Γαλακτομικό Εργαστήριο - Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Το Αρσενικό είναι ένα παραδοσιακό τυρί που παράγεται κυρίως στο νησί της Νάξου. Είναι τύπος σκληρού κεφαλοτυριού που παρασκευάζεται από το γάλα γίδας και προβατίνας ή ανάμειξης των δύο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, το τυρί διατηρείται μέσα σε ελαιόλαδο. Το Αρσενικό έχει δυνατή γεύση και θεωρείται ως ένας τύπος κεφαλοτυριού καλής ποιότητας που συνδέεται με την ιστορία, παράδοση και δίαιτα των κατοίκων των Κυκλάδων.

Παραδοσιακά, το Αρσενικό παρασκευάζονταν από ωμό γά-

λα μικρής οικογενειακής εκμετάλλευσης με στοιχειώδη εξοπλισμό. Σήμερα, μεγάλο μέρος του τυριού, παρασκευάζεται από παστεριωμένο γάλα με ή χωρίς την προσθήκη αρχικής καλλιέργειας, προκειμένου να σιγουρευτεί η ποιότητα υγιεινής του, σε μικρά-μεσαία, καλά οργανωμένα γαλακτοκομεία με σεβασμό στην παράδοση.

Επειδή η σύνθεση του Αρσενικού δεν έχει ερευνηθεί λεπτομερώς, υπάρχουν ισχυρές πιέσεις από τους παραγωγούς και τους κυβερνητικούς φορείς προκειμένου να εξεταστούν τα φυσικοχη-

μικά και μικροβιολογικά χαρακτηριστικά του τυριού και να υπολογισθούν οι θρεπτικές τιμές του.

Η παρούσα μελέτη, που γίνεται στο Γαλακτοκομικό Εργαστήριο του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, σκοπεύει να τυποποιήσει την τεχνολογία που χρησιμοποιείται κατά την παρασκευή του τυριού, να παρέχει δεδομένα στη βιοχημική σύνθεση και τις θρεπτικές ιδιότητες που και να συμβάλει στον χαρακτηρισμό της ποιότητας του τυριού.

Προκειμένου να υπολογισθεί η συνεισφορά αυτής της τροφής στην ποιότητα και επάρκεια της ελληνικής διαίτας, αναλύθηκε η χημική σύνθεση σε λίπη, πρωτεΐνες (TN, NCN, PTA-N), μελία, χλωριούχο νάτριο, στερεά ύλη και η εξέλιξη της μικροχλωρίδας στο τυρί, κατά την ωρίμανση.

Επίσης μετρήθηκαν το προφίλ αρώματος, η συγκέντρωση βασικών θρεπτικών συστατικών (Ca, Na, Mg, Zn, P) και ιχνοστοιχείων (Cu, Mn), του μόλυβδου ως δείκτη μόλυνσης, η σύνθεση λιπαρού οξέως (SFA, MUFA, PUFA), το περιεχόμενο χοληστερόλης και η θρεπτική αξία σε τυριά ηλικίας 90 έως 180 ημερών.

Τα αποτελέσματα αυτής της έρευνας εμπλούτισαν τα δεδομένα σχετικά με τη τεχνολογία, τις φυσικοχημικές και μικροβιολογικές ιδιότητες και έδωσαν σημαντικές πληροφορίες για τη θρεπτική αξία του τυριού.

Τρόποι και τόποι για την απόκτηση του βιβλίου «ΚΩΜΙΑΚΗ»

Αξίζει να μπει σε κάθε σπίτι

- **Στη Χώρα Νάξου:** Στα βιβλιοπωλεία.
- **Στο Χωριό:** Σε όλα τα μαγαζιά και τα καφεενεία.
- **Στο Γαλάτσι:** Στα Κωμιακίτικα στέκια (Γεώργιος Χωριανόπουλος, Μάρκος Φρατζέσκος, Μανόλης Χωριανόπουλος).
- **Με αντικαταβολή,** μέσω ταχυδρομείου. Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 210-2913369 και 210-2917400. Υπεύθυνος είναι ο ταμίας του Συλλόγου κ. Θανάσης Ψαράς.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΑΝΔΡΗ
ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Επιστημονική συνεργάτης Εργαστηρίου Υγιεινής και Επιδημιολογίας Ιατρικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών

Ιατρείο: Λ. Βεΐκου (Ομορφοκκλησίας 48), Γαλάτσι
Τηλ. 210-2922006, Κιν.: 6944-757846